

Göteborgs Stads budget 2015

Vänsterpartiet
Inte till salu.

Förslag till budget 2015

och flerårsplaner 2016–2017
för Göteborgs Stad

Inledning

Det skiljer upp till sju år i medellivslängd mellan olika stadsdelar i Göteborg och det skiljer fortfarande omkring 60 000 kronor/år i lön beroende på om du är kvinna eller man. Dessa klyftor mellan människor har ökat under nästan åtta år av borgerlig regering. I Göteborg har vi gjort mycket bra saker för att motverka denna utveckling. Vi har gett mer resurser för att jämställa löner, vi har lyckats bygga bort köerna till förskolan och vi har avslutat FAS 3 i Göteborgs stad – för att ta några exempel. I budgeten för 2015 visar Vänsterpartiet på vilka kraftfulla åtgärder som vi vill fortsätta med för att göra Göteborg till en mer solidarisk och jämställd stad.

Vi satsar på tillväxt i Göteborg genom att tillföra staden resurser som motsvarar en skatthöjning på 1 kr, pengar som vi kommer att satsa på förstärkningar inom äldreomsorgen, skolan och bostadsbyggandet. Den svältkur som den borgerliga regeringen har utsatt staden för får därmed ett slut. Vi ger istället välfärden nödvändiga tillskott för att minska klyftorna i samhället.

Hotet mot vårt klimat är ytterst en fråga om vår överlevnad. I denna budget visar vi hur Göteborg kan ta sitt ansvar för att hålla utsläppen nere och åstadkomma ett hållbart samhälle.

Välfärdsföretag som drivs med vinstintresse hör inte hemma i Göteborg, varje skattekrona skall gå till välfärden.

Genom Vänsterpartiets budget 2015 visar vi att vi vill ha en förskola med bra kvalitet med öppettider som är anpassade till ett modernt samhälle. En skola där den närmaste skolan alltid ska vara den bästa, där de äldre får omsorg av personal som är väl rustad för sin uppgift. Samtidigt har vi fått nya utmaningar att möta när rasismen har fått fotfäste i fullmäktige och när nazismen hotar det öppna samhälle. Rasismen och nazismen måste bekämpas och vi vet att det bästa sättet att göra detta är att hålla samman samhället. Vår budget för 2015 tar viktiga steg i riktningen mot ett jämställt och rättvist samhälle.

Innehåll

Ledning och styrning	6
Analys i tre dimensioner.....	8
Sociala dimensionen	8
Ekologiska dimensionen.....	9
Ekonomiska dimensionen.....	11
Mål och inriktning.....	13
En stad för alla	13
Barn och unga	20
Äldre göteborgare	24
Miljö och stadsutveckling	26
Arbete	34
Kultur	38
Personal	41
Ekonomi	44

Ledning och styrning

Budgeten är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Göteborg Stads nämnder och bolagsstyrelser. Budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning ange kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar. Planer, program, riktlinjer och policyer som kommunfullmäktige har antagit ska följas och genomföras men är underordnade budgeten.

Det har visat sig vara svårt att nå hög måluppfyllelse för flera av de prioriterade mål som fullmäktige beslutat om. Budgetprocessen har därför justerats utifrån effektivitet, ökad dialog och kommunikation.

Budgeten är förändringsinriktad och analysen visar huvuddragen av vad vi anser behöver förändras i verksamheterna. Många verksamheter nämns inte i budgeten men är viktiga och ska fortsätta bedrivas och utvecklas om inte annat anges. Analysen ska underlätta dialogen med förvaltningarna och bolagen om hur framförallt de prioriterade målen kan uppnås på bästa sätt.

De prioriterade målen ska följas upp. Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som vi bedömer väsentligt bidrar till måluppfyllelse för de prioriterade målen. Även andra effektiva sätt att nå de prioriterade målen kan utvecklas. Inriktningarna ska följas upp med avseende på de prioriterade målen. I de fall mål saknas eller inriktningarna inte är direkt knutna till målet/målen på området, följs inriktningarna upp utifrån de politiska ambitionerna. Uppdragen ska vara genomförda 2015 om inte annat anges.

Samordning av kommungemensamma mål

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att uppnå sin del av fullmäktiges prioriterade mål och för att värdera hur de påverkar den egna verksamheten. Nämnder och styrelser ska utifrån ett hela-staden-perspektiv samverka i arbetet med kommunfullmäktiges budget och prioriterade mål. För de prioriterade mål som kräver mer strukturerad samordning utser kommunstyrelsen en nämnd eller styrelse till processägare med befogenhet att samla aktuella nämnder och styrelser. Processägaren har en samordnande, uppföljande och ledande roll för att nå målet men kan aldrig ta över ansvaret för respektive nämnd eller styrelses budgetarbete.

Nämndernas och styrelsernas arbete med budget/affärsplan

Nämnderna och styrelserna ska i första hand bryta ner fullmäktiges prioriterade mål och inriktningar och anpassa dem till sina verksamheter för att bidra till god måluppfyllelse ur ett hela-staden-perspektiv. Därefter kan de göra ytterligare prioriteringar och formuleringar utifrån den egna verksamhetens förutsättningar.

I inriktningsdokument ska det tydligt framgå hur de prioriterade målen ska uppnås och vilka processägare man avser att samverka och föra dialog med för att nå måluppfyllelse. Sedan ska nämnderna/styrelserna delegera utarbetandet av budgetförslag/affärsplan till förvaltningen/bolaget. Förslaget ska baseras på inriktningsdokumentet och innehålla konkreta och kvantifierbara mål samt beskriva hur målen ska nås. Även här ska anges hur förvaltningen avser att samverka och föra dialog med processägare, berörda förvaltningar och bolag.

Budgetförslaget/affärsplanen behandlas och beslutas av nämnden/styrelsen och blir länken mellan politik och förvaltning, även om det formella ansvaret alltid ligger hos nämnden/styrelsen. Ansvaret för framtagande och beslut av inriktningsdokumentet kan inte delegeras. Vi avser att återkomma med hur och när mål och inriktningsdokument ska skrivas.

Uppföljning och rapportering

Varje nämnd och styrelse ansvarar för uppföljning av dels den egna verksamhetens uppdrag som beskrivs i reglemente respektive ägardirektiv och dels kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar. Rapporteringen sker till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige och ska ske utifrån risk och väsentlighet vilket innebär att det i första hand är särskilt viktiga resultat, utvecklingsområden och händelser som ska rapporteras. Rapporteringen ska innehålla viktiga mätresultat men framförallt analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet och vad det betyder för den egna verksamheten och Göteborgs Stad som helhet.

Göteborgs Stad har omfattande uppföljningsprocesser. Flertalet verksamheter har dessutom parallella utvärderingar och uppföljningar som utförs av statliga myndigheter. Vi vill under den kommande mandatperioden minska den administrativa bördan för stadens verksamheter. Därför kommer en översyn och prioritering av utvärderingar och uppföljningar att genomföras inom vissa verksamheter. De utvärderingar och uppföljningar som görs ska göras med fokus på hur staden bäst ser till invånarnas behov.

För att öka de prioriterade målen måluppfyllelse och öka tydligheten om vad som ska följas upp ska en tydligare dialog mellan nämnder/styrelser och förvaltningarna/bolagen hållas.

Analys i tre dimensioner

Utgångspunkten för budgeten är en nulägesanalys gjord utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna: Den sociala, den ekologiska och den ekonomiska dimensionen. Dessa tre hänger samman. En hållbar tillväxt leder till en hög sysselsättning som ger ekonomiskt utrymme. Detta krävs för att finansiera både en välfärdspolitik med högt ställda ambitioner och de gemensamma investeringar som fordras för omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Om inte ekonomiska framgångar är ekologiskt hållbara så kommer de förr eller senare att vändas till sin motsats. Samtidigt är uthållighet i den ekonomiska utvecklingen en förutsättning för goda och stabila sociala förhållanden. Goda sociala förhållanden är i sin tur en förutsättning för byggandet av ett gott samhälle.

Sociala dimensionen

Göteborg är en fantastisk stad med sina stora centrala grönytor, sin möjlighet att erbjuda alla barn en plats på förskolan och rätten till heltid för kommunens personal. Mycket har blivit bättre de senaste fyra åren, till följd av den aktiva politik som Vänsterpartiet drivit.

Samtidigt har klasskillnaderna i Sverige, likaså i Göteborg, ökat de senaste 20 åren. Människors levnadsförutsättningar och framtidsutsikter skiljer sig mellan stadsdelarna. Vi kan se att klass och kön påverkar förutsättningarna och att det finns stora ekonomiska, utbildningsmässiga, sociala och hälsomässiga skillnader. Det skiljer exempelvis upp emot sju år i genomsnittlig livslängd mellan stadens olika delar, vilket är oacceptabelt, och den relativa barnfattigdomen är fortsatt hög i en del stadsdelar.

De allra flesta barn i Göteborg växer upp under goda förutsättningar och med möjligheter att få ett bra liv. Ändå lever över tio procent av barnen i Göteborg i familjer i behov av försörjningsstöd. Den ekonomiska och sociala situationen för ensamstående föräldrar, främst kvinnor, är påfrestande. Barn och unga ska ges samma förutsättningar oavsett sociala och ekonomiska hemförhållanden. Därför finns ett fortsatt behov av att i högre grad prioritera förebyggande och kompensatoriska insatser. Föräldrastöd har stor betydelse och måste öka i socioekonomiskt utsatta stadsdelar.

Barn som gått i förskola är bättre rustade för den såväl fortsatta skolgången som för vuxenlivet. En bra förskola lägger grunden för det livslånga lärandet och är en viktig komponent för att lära sig det sociala samspelet. I Göteborg kan vi nu vi

erbjuda alla som vill, en förskoleplats inom fyra månader och det finns möjlighet att få barnomsorg på obekvämt arbetstid. Fortsatt inflyttning till staden kommer att ställa krav på en kontinuerlig utbyggnad av förskolan. Samtidigt finns det ett behov av att minska barngruppernas storlek och arbeta så att pedagogerna har möjlighet att tillgodose varje barns enskilda behov.

En välutbildad befolkning blir allt viktigare för samhället och utbildning i sig har ett värde för individen. Utvecklingen i den svenska skolan har under många år gått åt fel håll, vilket bekräftas av PISA-undersökningarna. Undersökningarna visar att skolan har blivit allt mer segregerad på grund av det fria skolvalet och införandet av friskolereformen. Vi får nu se konsekvenserna av att man leker affär med de svenska skolorna. Flera elever når inte upp till nivån för godkänt i alla ämnen och likvärdigheten inom och mellan stadsdelar minskar.

Under mandatperioden har vi i Göteborg arbetat med att kompensera för den katastrofala skolpolitik som regeringen drivit. Vi har kämpat mot en skolreform vars syfte är att lyfta de starka på de svagas bekostnad. Det fria skolvalet och friskolereformen har satt arbetarklassens barn i ett skruvstäd som är nästintill omöjligt att ta sig ur. Idag görs det inte bara skillnad mellan skolorna utan även mellan barnen som individer.

En viktig faktor för en förbättrad folkhälsa är att ge alla unga förutsättningar att lyckas i skolan. Flera indikatorer pekar på att psykisk ohälsa och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning ökar bland unga. Det finns ett samband mellan detta och att omkring en fjärdedel av 20-åringarna i Göteborg saknar fullständiga gymnasiebetyg.

Ekologiska dimensionen

Staden har tagit viktiga steg för att minska de utsläpp som påverkar klimatet. Till exempel genom nya trafiklösningar och satsningar på förnybara energilag. Men beslutade åtgärder räcker inte. Utsläppen varierar kraftigt, exempelvis på grund av klass, kön och livsstil. Därför behövs fler åtgärder för att staden ska ta sin del av det globala ansvaret för att förhindra allvarliga klimatförändringar. En tydligare bild över stadens utsläpp krävs för att se var potentialerna till minskningar finns. Användningen av fossila bränslen måste snarast minska och fasas ut samtidigt som stadens satsning på förnybar energi ökar. Val av material påverkar också klimatet.

Göteborg är en delad stad, till stor del på grund av trafiken och den infrastruktur som den kräver. Barriärer skapas av bland annat leder, trafikanläggningar och stora parkeringsytor. Västsvenska paketet ger möjligheter att använda fler tillgängliga

ytor för att utveckla staden. Samtidigt växer godsvolymer i och runt Göteborg kraftigt och mer järnväg är nödvändig för att minska lastbilstransporterna.

För att få en attraktiv och levande stad behöver bostäder, grönytor och verksamheter ges mer plats medan ytorna för bilar behöver komprimeras och effektiviseras. Vidare måste barnsäkerheten i trafiken utvecklas och barnperspektivet fortsätta att bejakas.

Den biologiska mångfalden hotas på många ställen i Göteborg. Exploaterade ytor som inte används aktivt längre måste återanvändas eller återställas. Dagens konsumtionsmönster är ohållbara och ojämsställda. Konsumtionsstressen leder i många fall till en ohållbar användning av naturresurser genom svinn och överkonsumtion. Dagens köttkonsumtion behöver minskas då den i stor utsträckning bidrar till utsläpp av växthusgaser.

Befolkningsökningen gör att fler bostäder behöver byggas. Arbetet med att ta fram planer för bostadsbyggande ska intensifieras och nya bostadsområden ska utvecklas.

Nettoökningen av bostäder med särskild service är för liten. Vi måste därför öka möjligheterna att bo i vanliga lägenheter med rätt stödinsatser. Stadens möjligheter att bygga bostäder har försvarats genom att det ställs krav på att allmännyttan ska drivas strikt efter affärsmässiga principer. Dessutom har kostnaderna för bostadsproduktion fördubblats sedan 1992. Kring detta bör det startas ett fördjupat utredningsarbete vars syfte är att hitta andra värden i de affärsmässiga principerna för allmännyttan än de rent ekonomiska, samt se över anledning till att produktionskostnaderna för bostadsbyggandet i Sverige är betydligt högre än i övriga Europa.

Det är stor brist på enkla bostäder och studentbostäder. Bostadsbehovet behöver ses i ett regionalt perspektiv. Det behövs därför en bättre dialog med kranskommunerna för att öka byggandet i kollektivtrafiknära lägen utanför Göteborg.

I Göteborg är många av allmännyttans lägenheter i behov av omfattande renoveringar. Finansiering måste ske utan att det drabbar de boende och utan att sälja bostäder ur allmännyttans bestånd. Det är i dagsläget svårt att både renovera och energieffektivisera utan att kostnaden blir för hög för de boende. Det saknas i dagsläget statliga subventioner för den här typen av nödvändiga investeringar.

Ekonomiska dimensionen

Stadens åtgärder för ökad öppenhet är avgörande för medborgarnas tillit, stadens hållbarhet och förtroendet för kvaliteten i den kommunala servicen, särskilt efter de senaste årens skandaler. Dessa åtgärder har uppmärksammats, och de ska fortsatt utgöra en självklar del i vår verksamhet. I grunden handlar det om att värna demokratin.

Staden stärks och växer i och med de internationella sammanhang som Göteborg finns med i. Göteborg har länge prioriterat internationella samarbeten eftersom de skapar mervärden för medborgare, stadens verksamheter och för sysselsättningen i staden och regionen.

Staden ska fördjupa och förbättra samarbetet med Chalmers, Göteborgs Universitet och Västra Götalandsregionen. Ett tydligare samarbete behövs med företagen i staden för en mer hållbar stad. Inte minst klimat- och integrationsfrågorna ställer krav på gemensamma lösningar. Gröna jobb ska inte ses som något som skapas vid sidan om ordinarie arbetsmarknad utan handlar om hur hela arbetsmarknaden kan bli grön genom en hållbar omställning. Här har kapitalet i staden en resa att göra.

Göteborg och regionen går mot en mer tjänsteinriktad ekonomi. Regionen präglas av mångfald. I Göteborg finns i dag ca 750 olika branscher, motsvarande siffra i London är ca 1 000.

Trots att Göteborgsregionen är en stark tillväxt- och arbetsmarknadsregion med ett många olika verksamheter så präglas regionen också av en hög arbetslöshet. Alltför många människor står utanför arbetsmarknaden samtidigt som det finns rekryteringsbehov inom både privata företag och inom kommunala verksamheter, såsom förskolan och äldreomsorgen. Vi ser detta som ett tecken på allvarliga brister i matchningen mellan de människor som skulle kunna arbeta och de behov av nya medarbetare som finns, både inom företag och offentliga verksamheter. Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar men vi menar att vi som kommun måste spela en aktiv roll och göra vad vi kan för att underlätta för människor att komma i arbete, bland annat genom att underlätta matchningen på den lokala arbetsmarknaden.

Den utvecklingsfond som inrättats är ett verktyg för att möjliggöra en socialt långsiktig hållbarhet över konjunkturcyklerna. Fonden har fyllt en viktig roll men i och med införandet av resultatutjämningsreserven har dess relevans minskat.

Staden kan också underlätta för personer långt ifrån arbetsmarknaden att få jobb och praktik genom att ta sociala hänsyn i stadens omfattande upphandlingar.

Arbetstidsförkortning kan underlätta för fler att komma in på arbetsmarknaden och öka livskvaliteten, samtidigt som det kan minska stressen och förbättra arbetsmiljön. Sex timmars arbetsdag kan vara avgörande för om en kropp håller ett helt arbetsliv. En positiv arbetsmiljö är en konkurrensfaktor för stadens medarbetarförsörjning. Här måste kränkande handlingar och trakasserier upphöra.

På grund av en strukturell diskriminering på arbetsmarknaden så speglar inte vår stads personalsammansättning befolkningsstrukturen i Göteborg. Göteborg har som arbetsgivare en skyldighet och ansvar att förändra detta.

Genom den utbyggnad av infrastruktur som sker stärks regionens konkurrenskraft då avstånden minskar. Utbyggnaden av kollektivtrafiken möjliggör att arbetsmarknadsregionen ökar i storlek och breddas.

Kulturen är en viktig drivkraft för ett demokratiskt och hållbart samhälle. Detta genom konstens egenvärde och allas möjlighet att uttrycka sig. Kulturlivet i Göteborg har ambitionen att vara inkluderande för alla, oavsett sociala, ekonomiska eller fysiska förutsättningar.

Staden behöver en tydligare strategi för att både utveckla dagens evenemang och finna morgondagens. Evenemang och event behöver spridas mer så inte allt händer i stadskärnan. Fler gratisarrangemang ger staden liv och öppnar för fler besökare. Stadens utbud och förutsättningar gör det också möjligt att turista i sin egen stad. Många unga får idag sina första jobb inom kultur och turism och det är därför viktigt att underlätta för de branscherna. Kultursektorn är ett växande område som berikar hela staden, här finns stor potential för invånarnas kreativitet och stadens aktörer att utveckla kulturen som jobbskapande och destination. Fler kulturområden i Göteborg bör därför konkretiseras samtidigt som småskaliga lösningar och kulturinslag är viktiga för att förnya och bredda utbudet. Många evenemangs- och kulturinstitutionsbyggnader är gamla och behöver ses över inför år 2021 för att vara relevanta och intressanta även i framtiden. För att stärka människor och kultur i stadsdelarna så behövs det fortsatt nya kulturhus.

Mål och inriktning

För att uppnå visionen om en hållbar stad behövs strategier och inriktningar för hur målen ska nås. Budgeten är förändringsinriktad och de prioriterade mål som anges här bedöms vara de viktigaste för 2015. Det finns många fler viktiga verksamheter inom Göteborgs Stad än de som tas upp i budgeten och de ska fortsätta bedrivas och utvecklas av stadens medarbetare.

En stad för alla

Göteborgs Stad arbetar utifrån alla människors lika värde och rättigheter. Alla göteborgare ska därför ges goda möjligheter att utveckla sina liv. För att det ska bli möjligt krävs solidaritet och insatser från Göteborgs Stad.

Mänskliga rättigheter

Alla människor ska ha lika värde och samma rättigheter. Göteborgs Stad ska bedriva all sin verksamhet med respekt för den enskildes mänskliga rättigheter enligt de internationella konventionerna som Sverige åtagit sig att följa.

Det är i verksamheterna som många av rättigheterna ska förverkligas. De mänskliga rättigheterna inbegriper bland annat rätten till social trygghet, bostad, bästa möjliga hälsa, utbildning, arbete och lika lön för lika arbete utan diskriminering.

Inriktningar

Arbetet med mänskliga rättigheter är viktigt i arbetet för en socialt hållbar stad. Staden måste bedriva ett systematiskt arbete utifrån alla diskrimineringsgrunder. Staden ska sträva mot att fullt ut omsätta FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna och barn- och kvinnokonventionerna i praktisk handling för alla som vistas i kommunen. Detta trots att svensk lagstiftning inte alltid är i samklang med internationella åtaganden vad gäller situationen för papperslösa individer.

Uppdrag

- Alla nämnder och bolag ska ta fram likabehandlingsplaner utifrån alla diskrimineringsgrunder. Arbetet ska ske på enhetsnivå och gälla ur såväl personal- som invånarperspektiv.
- Att förebygga och motverka sociala problem.

Genom att motverka och utjämna klasskillnaderna mellan göteborgarna stärker vi samhällets hållbarhet i den sociala dimensionen. Det är en uppgift och en ambition som gäller alla kommunala verksamheter. I sociala insatser ska fokus i ökad grad riktas mot att förebygga problem, både genom att motverka riskfaktorer och främja framgångsfaktorer. Välfärdsarbetet ska stärka individernas förmåga till delaktighet i demokratiska, sociala och produktiva samhällsgemenskaper. Särskilda insatser ska göras för att minska beroende av försörjningsstöd. Medel ska fördelas efter behov och solidariskt mellan människor.

Prioriterade mål

- Göteborgarnas livschanser ska utjämnas.

Inriktningar

En individs livschanser formas i hög grad under de allra första levnadsåren. Därför är det angeläget att systematiskt öka kunskaperna om riskfaktorer och identifiera riskgrupper för att öka tidiga och förebyggande insatser i syfte att alla ska få möjlighet att utvecklas optimalt efter sina förutsättningar.

Riskfaktorer är både relaterade till klass och familjeförhållanden. Det mest effektiva sättet att motverka barnfattigdom är att se till att föräldern/föräldrarna har förutsättningar och möjligheter till egen försörjning. Vi vill därför öka samverkan med Arbetsförmedlingen och underlätta för föräldrar genom t.ex. barnomsorg på obekvämt arbetstid och stöd till ensamstående föräldrar.

Samverkan mellan alla verksamheter som tidigt möter barn – MVC/BVC, förskolan, BUP, socialtjänsten, fritidsverksamheten, skolan med flera ska stärkas. Det gäller hur vi möter barn och unga och stödjer deras utveckling, men också hur vi dokumenterar och systematiskt utvärderar insatserna, hur vi samlar ny kunskap och inte minst hur vi säkrar att vad som verkligen fungerar kommer verksamheterna och barnen till del.

Det finns barn och ungdomar i vår stad som befinner sig i en påfrestande miljö. Barn och ungdomar som bevittnar våld och upplever missbruk och andra svåra problem i sin familj. För vissa barn och ungdomar kan det leda till psykisk ohälsa och att man utsätter andra för brott och sig själva för allvarliga risker. Anmälningar om barn som far illa måste tas på allvar, liksom barns behov av stöd och skydd. Det förebyggande arbetet får aldrig stå tillbaka för tvångsinsatser och omhändertaganden, när problemen blivit allt för stora. Barnens perspektiv och behov ska alltid stå i fokus. Verksamheten inom socialtjänsten ska genomgående vara baserad på evidens och beprövad erfarenhet

Kampen mot missbruk är ett viktigt samhällsansvar. Kommunen bör på alla sätt verka för att människor inte fastnar i missbruk och att de som gjort det får professionell hjälp och vård. Information, attitydpåverkan, förebyggande arbete och beprövade lättillgängliga stödinsatser behöver utvecklas. Ingen ska på grund av okunskap hamna i missbruk och ingen ska gå miste om vård och behandling för att samhället inte har råd med det. Rätten till vård får inte ifrågasättas. Ett angeläget område för tidiga insatser är stöd till missbrukares anhöriga, inte minst till barnen. Socialtjänsten ska stödja och samarbeta med klientorganisationer och självhjälsgrupper. Vidare behöver insatser göras för det ökande antalet fattiga EU-medborgare i staden.

Uppdrag

- Barnfamiljer ska erbjudas ökat försörjningsstöd under högtider.

Mångfald, segregation och nationella minoriteter

Vi accepterar ingen rasism eller diskriminering i vår stad. Mångfaldsarbetet ska motverka all diskriminering genom att förändra och utveckla attityder och värderingar samt motarbeta diskriminerande eller osynliggörande strukturer. Föreställningar om olika grupper ska utmanas och normer ifrågasättas. Göteborgs Stad ska aktivt arbeta för att alla människor oavsett kön, kulturell bakgrund, etnicitet, religiös tillhörighet, språk, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och funktionsnedsättningar ska ha samma rättigheter och möjligheter att leva ett gott liv. Målet är att ge alla goda förutsättningar att förverkliga sina drömmar utan att bli diskriminerade.

Göteborgs Stad ska värna och säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter. Det innebär att staden ska främja de målsättningar som återfinns i ramkonventionen om skydd för de nationella minoriteterna och den Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk.

Prioriterat mål

- Segregationen i staden ska brytas.

Inriktningar

För att bryta segregationen i vår stad måste arbetet förstärkas och diskrimineringen brytas inom följande områden: Boende, ökad sysselsättning, ungas tillgång till utbildning, mångfald i rekrytering och likvärdig service förstärkas. Arbetet behöver förbättras och samtliga nämnder och bolag har ansvar att bidra till att bryta segregationen. Arbetet ska realisera fler invånares rättigheter och livsmöjligheter och stimulera till ökad social sammanhållning.

Arbetet mot segregation ska också stärka samhällsgemenskapen och vara öppet för nya idéer och kreativa arbetssätt. Samverkan med föreningslivet ska stärkas. Därför utökas föreningsbidraget till riktade insatser mot segregation. Främjande av integrationen i enlighet med S2020 ska särskilt lyftas. Kompetensutveckling och intensifiering krävs gällande arbetet mot rasism, nazism och främlingsfientlighet och kan infogas i arbetet med likabehandlingsplanerna. Vi vill starta ett toleransprojekt i Askim och Torslanda i enlighet med Kungälvsmodellen. Göteborgs Stads arbetsplatser ska präglas av mångfald, jämställdhet och tillgänglighet. Jämställd och likvärdig service ska garanteras av stadsdelarna, bolagen och fackförvaltningarna i staden. Den interkulturella dialogen måste öka. Det behövs fler mötesplatser där människor från olika kulturer möts så att respekten, förståelsen och gemenskapen ökar.

Staden ska aktivt informera och öka kunskapen om de nationella minoriteterna och deras rättigheter. Situationen för nationella minoriteter behöver ytterligare uppmärksammas på stadsdelsnivå.

Göteborg är förvaltningsområde för finskan. De sverigefinländare som bor i ett finskt förvaltningsområde har rätt att använda sitt modersmål i muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter. Förskoleverksamhet och äldreomsorg på finska ska erbjudas och säkerställas. Det gäller bland annat att relevanta språkkunskaper ska ses som meriterande vid rekrytering till omsorgstjänster.

Uppdrag

- Skapa ett kommunalt stödprogram för kvinnors organisering.
- Utarbeta handlingsplaner och strategier för att bryta diskrimineringen inom boende, sysselsättning, ungas tillgång till utbildning, rekrytering och likvärdig service.

Jämställdhet

Kön har en avgörande betydelse för makt och inflytande i samhället – män ses fortfarande som normen. Jämställdhet är en mänsklig rättighet och kvinnors rättigheter ska respekteras. Göteborgs Stad ska bli en förebild för jämställdhetsarbete och jämställd verksamhetsutveckling. Detta bidrar till att kvinnor och män blir ekonomiskt jämställda samt ges samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det är viktigt att öka deltagandet i de politiska processerna genom exempelvis en jämställdhetssäkrad medborgardialog.

Prioriterat mål

- Jämställdheten i stadens verksamheter ska öka.

Inriktningar

Jämställdhetsperspektivet ska integreras i stadens alla verksamheter. Jämställdhetsarbetet ska integreras i styrning av organisationen, vid formuleringar av mål, verksamhetsplanering, budgetering, uppföljning och i utvärdering. Strukturer måste synliggöras för att jämställdheten ska kunna analyseras och mannens roll problematiseras. Vidare ska männens möjlighet att ta ansvar för jämställdheten stärkas. Stadens samtliga verksamheter ska jämställdhetssäkras, både i ett verksamhetsperspektiv och i ett personalperspektiv. En checklista för detta ska utarbetas för att ge skjuts åt arbetet och göra det enklare att följa upp. Viktiga komponenter för jämställdhetssäkring är könsuppdelad statistik, kartläggningar och analyser samt konsekvensbedömningar utifrån kön. Resursfördelningen ska vara jämn mellan kvinnor och män vad gäller exempelvis ekonomi, lön, utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser.

Arbetet som görs i Göteborgssamhället, så väl obetalt som betalt, behöver jämställdhetssäkras. Både påverkansarbete och arbetstidsförkortning kan vara sätt att uppnå detta.

Nämnder och styrelser ska arbeta med jämställdhet utifrån ett helhetsperspektiv. Ett framgångsrikt jämställdhetsarbete förutsätter ett aktivt engagemang och ansvar på ledningsnivå. Jämställdhetsinsatser ska mäta resultat och effekter uppdelat på könen. Uppföljningen ska fokusera på effekter snarare än genomförda åtgärder för dessa grupper. Utvecklingen av jämställdhetsperspektiv i stadens planeringsprocess ska fortsätta och budget- och uppföljningsprocessen ska vara jämställdhetsintegrerad.

Uppdrag

- En kartläggning av resursfördelning utifrån kön ska tas fram i varje nämnd och bolag samt återredovisas till kommunfullmäktige.
- De könsmissiga skillnaderna gällande det obetalda arbetet i hemmet ska utjämnas.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

Göteborgs Stad ska öka medvetenheten och höja kompetensnivån om funktionsnedsättningar och individens rättigheter. Individens behov ska vara i centrum för stadens insatser. Det är en förutsättning för delaktighet och jämlikhet. Insatserna ska vara integrerande och utgå från ordinarie verksamheter och inte i första hand vara separata lösningar. Bedömningar och insatser behöver utvecklas för att bli mer jämställda. Barns behov och möjlighet till inflytande ska säkerställas.

Inriktningar

Stödet till föräldrar som har barn med funktionsnedsättningar ska fortsätta att utvecklas, främst behöver samordningen förbättras. Vi vill vidareutveckla lots-verksamheten för barn med funktionsnedsättning, så att även vuxna med funktionsnedsättning omfattas. I Göteborg finns en mångfald i språk och kulturell bakgrund, därför ska all information och stödinsatser utformas så att alla individer kan nås och tillgodogöra sig såväl informationen som insatsen.

Brukarmedverkan ska vara en naturlig del av stadens verksamheter. Särskilt stöd ska erbjudas föreningar som har uppdrag i kommunens verksamheter. Brukarrevision ska användas för att öka delaktigheten och för att kvalitetsutveckla verksamheterna.

Möjligheten till aktivt socialt umgänge ska stimuleras och daglig verksamhet ska anpassas till egna intressen och förutsättningar. Individernas möjligheter att delta på den reguljära arbetsmarknaden är första prioritet. Rätten att välja daglig verksamhet över hela staden ska öka. Den dagliga verksamheten ska utvecklas, exempelvis genom att anlita kooperativ verksamhet. Verksamheter som aktivitetshus eller daglig verksamhet ska i första hand syfta till att matcha individer mot arbete utifrån förmåga och kompetens, men också till att ta emot personer som inte kan förvärvsarbeta.

Folkhälsa

Folkhälsoarbetet i Göteborg ska utgå från stadens folkhälsoprogram och handlingsplan för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobaksområdet. Detta arbete ska ha ett jämställdhetsfokus.

Eftersom människors hälsa under hela livet i stor utsträckning formas under de första levnadsåren är tidiga insatser av särskild vikt. Arbetet ska ha en salutogen inriktning men också orienteras efter kartläggning av riskfaktorer och identifierade riskgrupper.

I Göteborg skiljer medellivslängden nästan sju år mellan stadsdelar som är i olika ändar av den socioekonomiska skalan. Av detta följer även att barns hälsa och livschanser i hög grad avgörs av det sociala arvet. Många barn och ungdomar befinner sig dagligen i en påfrestande miljö. Det kan handla om att de tvingas bevittna våld eller upplever missbruk och andra svåra problem inom familjen.

Även den fysiska miljön påverkar folkhälsan. Allt från buller och luftkvalitet till en giftfri och hälsosam livsmiljö med goda möjligheter till meningsfulla utomhus- och fritidsaktiviteter påverkar. Barn och ungdomar måste ges möjligheter att röra på sig i högre grad och staden kan via bland annat föreningar och skolan stimulera till fler aktiviteter och upplysa mer om nyttan med goda kostvanor och fysisk aktivitet.

Prioriterade mål

- Skillnaderna i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper och olika delar av Göteborg ska minska.
- Barns fysiska och psykiska miljö ska bli bättre.

Inriktningar

Ensamhet och isolering är ett folkhälsoproblem i alla åldersgrupper. Därför ska generationsöverskridande mötesplatser skapas och staden ska beakta forskning om välbefinnande i folkhälsoarbetet.

För grupper med höga ohälsotal, såsom människor med funktionsnedsättning, ungdomar med hbtq-identitet och överskuldssatta personer, ska råd och stöd finnas tillgängligt.

Närheten till grönområden i boendet och möjligheten till fysiska aktiviteter utomhus ska beaktas i stadsplaneringen, med särskilt fokus på barnen. Alla ska ha en god boendemiljö. Nämnder och bolag ska aktivt arbeta för en giftfri miljö, med inriktning på barnen. Åtgärder för goda kostvanor och fysisk aktivitet, särskilt för barn, ska prioriteras för att förebygga över- och undervikt, diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar.

Staden för en restriktiv narkotikapolitik genom preventiva åtgärder för att färre ska testa narkotika och därmed riskera att hamna i missbruk. Kommunen ska på alla sätt verka för att människor inte ska fastna i missbruk. Individer med pågående missbruk ska ges professionellt stöd och hjälp att förändra sin livssituation.

Barn och unga

Barnen och de unga är Göteborgs framtid. Ett barnperspektiv är viktigt för alla verksamheter och är en tillgång för staden. Ett ökat inflytande för unga är önskvärt för att ta vara på deras idéer och synpunkter, inte minst i de frågor som berör dem mest.

Utbildning och kunskap

Alla ska ges möjligheter att genom ett livslångt lärande utvecklas utifrån sina förutsättningar. Kvaliteten ska vara hög på alla skolor så att barn och elever ges samma förutsättningar. Varje barn ska kunna gå i sin närmaste skola och vara garanterad likvärdighet och kvalitativ utbildning.

Det avgörande för elevernas resultat är att lärarna har rätt förutsättningar och höga förväntningar på att alla elever vill och kan lära. Alla ska nå målen genom att undervisningen utgår ifrån en helhetssyn där elevernas inre motivation tas tillvara. Utbildningen ska uppmuntra till kreativitet, innovationsförmåga och ett kritiskt förhållningssätt.

Prioriterade mål

- Skolan ska i ökad omfattning kompensera för elevers olika förutsättningar på så väl elevnivå som mellan olika skolor.

Inriktningar

Istället för en ordning där skolor köps upp och läggs ner, måste eleverna kunna lita på att skolan finns kvar nästa termin. Skolpengen ska gå till deras undervisning, inte till vinstuttag eller räntebetalningar. Våra barns utbildning är inte till salu.

En viktig framgångsfaktor för barnens utbildning är ett tydligt systematiskt kvalitetsarbete som omfattar förskola, skola, förskoleklass, fritidshem och särskola. Rektors roll som pedagogisk ledare ska stärkas och därför behövs stödfunktioner inom administration, ekonomi, personalfrågor och juridik. Varje skola ska följa upp, analysera, utvärdera och vidta åtgärder. Resultaten ska sättas i relation till den egna organisationen och de undervisningsmetoder som används.

Lärarens pedagogiska skicklighet är avgörande för ökad måluppfyllelse. Möjligheten att ta bort administrativa uppgifter från lärarna ska ses över och fler karriärvägar öppnas. Den vetenskapliga kompetensen behöver stärkas genom

att alla lärare ges möjlighet till kontinuerlig fortbildning. Samverkan mellan universitet och skolan ska fördjupas och lärarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning ska utvecklas.

Likvärdigheten i skolan ska öka och den nationella trenden med försämrade kunskapsresultat ska brytas. Nyanlända elevers behov av stöd ska särskilt uppmärksammas. Vi vet att elevers klassbakgrund är den viktigaste faktorn för att avgöra en elevs möjlighet till ett bra slutbetyg. Av den anledningen kommer hög kvalitet och likvärdighet i stadens alla skolor att vara prioriterat i Vänsterpartiets skolpolitik. Fokus ska ligga på det kompensatoriska uppdraget, det vill säga att skolan ska motverka klasskillnader. Vi har haft som ambition att särskild uppmärksamhet ska riktas mot social utsatta områden och skolor med hög andel elever med icke godkända betyg.

Resurser för skolutveckling ska styras till de skolor där behoven är störst. Efter sammanslagningen framstår stadsdelarna som allt mer homogena för stadens fördelningsmodell. Segregation och klassklyftor riskerar att osynliggöras. Därmed är det allt viktigare att vi ser över varje enskild skolas behov av resurser och särskilda insatser. Vi ska inte falla på borglighetens retorik och stirra oss blinda på mätbara kunskapsresultat. Vi vill inte ha en elitskola där det bara är det mätbara som är viktigt. Därför ska vi i vårt politiska arbete även säkerställa att man i varje skola arbetar med det kompensatoriska uppdraget.

För att elever fullt ut ska tillgodogöra sig undervisningen är det viktigt att se elevers sociala situation i ett helhetsperspektiv. Samverkan inom staden mellan till exempel förskola, skola, elevhälsovård och individ- och familjeomsorg ska öka. Stadens verksamheter måste även stärka samverkan med föräldrar, polis, primärvård, kulturliv och föreningsliv.

Samverkan mellan grundskolan och gymnasieskolan när det gäller elever som riskerar att bli obehöriga till ett nationellt program ska utvecklas. De ungdomar som går ut gymnasiet utan godkända betyg, eller som avbryter sina gymnasiestudier, drabbas särskilt hårt av arbetslöshet. Därför ska gymnasieskolan, i dialog med eleven, erbjuda och utveckla studieformer som främjar elevens motivation samt ta fram praktikplatser. För att nå de unga som faller inom ramen för det kommunala uppföljningsansvaret måste rutiner och metoder ytterligare utvecklas. Vi är i grunden kritiska till läxor som studiemetod då vi vill förlägga skolarbetet under skoltid. Då det ännu finns läxor ska skolor i Göteborg erbjuda läxhjälp/studiehjälp av god kvalitet.

Förskolan och skolan ska kännetecknas av ett normkritiskt förhållningssätt där bland annat könsroller behöver problematiseras. Det finns ett tydligt köns- och klassmönster när det gäller vilka som påbörjar akademiska studier eller

yrkesinriktade studier. Ett normkritiskt förhållningssätt inom gymnasieskolan bryter mönstren och uppmuntrar otraditionella yrkesval. Skolan ska genomföra aktiviteter för att bryta könsrelaterat våld. Därför ska feministiskt självförsvar införas på alla stadens skolor.

Det ska finnas rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkningar i skolan och på nätet. Särskilt skillnaden mellan flickors och pojkars upplevelse av trygghet, trivsel och kränkningar ska belysas. Ett ökat fokus på vuxnas närvaro och ansvar behövs.

Utbyggnaden av förskolan ska fortsätta för att stärka kvaliteten, särskilt genom minskad storlek på barngrupperna. Varje stadsdel ska erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid och varje region ska erbjuda barnomsorg på natten.

Fritidshemmen är en integrerad del av skolan. De fyller en viktig funktion med att ge skolbarn en vettig och meningsfull fritid i närvaro av vuxna efter skolan. Barngrupperna ska minska för att öka möjligheterna till ett bredare utbud av aktiviteter. Vi vill exempelvis att simundervisningen ska vara gratis och en integrerad del av skolundervisningen.

Utflykter till parker och bad kan bli farliga med alltför stora grupper. Genom att ge elever inom fritidsverksamheten fritt inträde i kommunens simhallar i samband med fritidsutflykter ger vi fler barn en vattenvana och i förlängningen simkunnighet.

Avgifterna för att ha barn i fritidsverksamhet är i och för sig inte höga i en jämförelse, men erfarenhetsmässigt vet vi att många familjer inte har råd att låta sina barn delta. Följden blir social uteslutning och att barnen riskerar att hamna i destruktiva miljöer vilket allvarligt påverkar deras möjligheter senare i livet. Att möjliggöra för fler barn att ta del av verksamheten genom att minska eller helt slopa avgifterna är därför något som vi ska se över.

Mottagandet av nyanlända elever samt deras rätt till studiehandledning och språkförstärkningarna ska särskilt följas upp av nämnderna. Modersmålsstödet i förskolan och modersmålsundervisningen i skolan måste utvecklas och kvalitetssäkras. Nyanlända elever ska under en övergångsperiod erbjudas undervisningsstöd, studiehandledning och ämnesundervisning på modersmål i andra ämnen, främst matematik och engelska. Metoder för att kartlägga och validera nyanländas kunskaper ska utvecklas. Fler stadsdelar ska ta större ansvar för nyanlända

Uppdrag

- Minska barngruppernas storlek.
- Läxhjälp ska erbjudas i alla skolor.
- Halvera storleken på fritidsgrupperna och öka personaltätheten.
- Genomför feministiskt självförsvar i hela staden.
- Genuspedagoger och hbtq-kompetent personal ska finnas tillgängliga för varje förskola och skola.

Rik fritid för unga

Alla unga ska ha rätt till meningsfull fritid och tillgång till bra mötesplatser. Därför är fritidsgårdarna viktiga. En bra fritidsgård bidrar till att motverka negativ normbildning i samhället och blir en plats där unga kan känna sig välkomna och att de duger som de är.

Föreningslivet erbjuder många viktiga mötesplatser i Göteborg. Föreningslivet och folkbildningen ska därför vara starkt, levande och lokalt förankrat. Det ska främja jämställdhet, delaktighet, integration, folkhälsa och genomsyras av ett tydligt barn- och ungdomsperspektiv. Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska kunna delta i fritidsaktiviteter på samma villkor som andra.

Prioriterat mål

- Unga göteborgares möjligheter till en rik och meningsfull fritid ska öka.

Inriktningar

Fritidsgårdarna i staden har en viktig roll och deras inriktning ska vara att erbjuda fritidsaktiviteter av hög kvalitet. Stadsdelarnas fritidsgårdar ska arbeta tillsammans med föräldrar och föreningslivet. Arbetet ska utgå från de ungas intressen och anpassas efter ungdomars behov. Fler barn och unga ska erbjudas sommarkollo.

Ett brett utbud av idrottsmöjligheter är viktigt för att fånga upp barns och ungdomars intressen. De aktiviteter som erbjuds ska vara möjliga att delta i även för människor med begränsade ekonomiska resurser.

Äldre göteborgare

Göteborg ska vara en bra stad för äldre att leva i, med gott om mötesplatser och ett rikt utbud för seniorer. De fria kollektivresorna för ålderspensionärer ger goda möjligheter för många att ha ett aktivt liv på äldre dagar. Seniorers möten med stadens verksamheter ska präglas av respekt för medborgarens integritet och rättigheter. Självbestämmande, stimulans och gemenskap bevarar hälsa och välbefinnande samt minskar behovet av hjälpinsatser och läkemedel.

Prioriterat mål

- Äldres inflytande över sin vardag ska öka.

Inriktningar

Tillsammans med forskningen och näringslivet ska staden främja utvecklingen av ny teknik för att underlätta vardagsbestyr och bevara oberoendet för äldre göteborgare. Staden ska arbeta aktivt med de kommunala bostadsbolagen och privata fastighetsägare för att tillgången på bostäder med god tillgänglighet och anpassning till äldres behov, teknikstöd och gemensamhetslokaler ska öka.

Eftersom allt fler med stora omsorgs- och vårdbehov väljer att bo kvar hemma måste hemtjänsten och stadens hälso- och sjukvård utvecklas och anpassas till detta, både vad gäller arbetssätt och att rätt resurser. För att kunna möta de olika krav som ställs vid särskilda omsorgs- och vårdbehov ska stadsdelarna samverka i ett solidariskt hela-staden-perspektiv.

Seniorer ska ha rätt att söka särskilt boende över hela staden. Par som har olika vård- och omsorgsbehov men vill bo tillsammans ska erbjudas möjlighet att göra det. Måltiderna inom äldreomsorgen ska vara av god kvalitet och måltidssituationen sådan att den ger energi åt både kropp och själ. Så långt det är möjligt ska man kunna kommunicera med personal inom äldreomsorgen på sitt eget modersmål.

För att klara kommande rekryteringsbehov behöver insatser göras för att äldreomsorgens yrken ska bli mer attraktiva. Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta genom kompetensutveckling för personalen, optimerad bemanning och organisationsutveckling. Därtill kommer utveckling av logistik, teknikstöd och dokumentation.

Hela livet spelar roll för hur man har det som äldre. Det gäller levnadsförhållanden i barndomen, arbetsvillkor i vuxenlivet samt den socioekonomiska ställningen och följande livsstil. Utbyggnaden av välfärdsstaten

i kombination med bättre arbetsmiljö och folkhälsa samt en allt mer kvalificerad sjukvård bidrar till att vi lever längre och är friska långt upp i åldrarna. Men hälsans ojämlika fördelning består. Den genomsnittliga livslängden ökar i alla socioekonomiska skikt – men samtidigt ökar också skillnaderna. För att den ojämlika hälsan och livslängden för äldre ska minska behöver Göteborg bli en mer jämlik stad för medborgarna i alla åldrar.

En trygg och professionell relation mellan personal och den äldre är grunden för en bra äldreomsorg. Att ha en god personalkontinuitet är av stor vikt för god kvalitet inom äldreomsorgen

Äldre ska ha inflytande över sin vardag. Det ska gälla från biståndsbedömning och oavsett om de har hjälp från hemtjänst eller plats på äldreboende. Vi vill att våra äldre ska ha verklig frihet inom hemtjänsten.

Det ska inte vara för svårt att få plats på äldreboenden och biståndet ska utgå från en helhetssyn där den äldres situation och önskemål tillvaratas. Biståndsbedömningen måste därför vara generös och jämställdhetssäkrad.

Det finns utvecklingsbehov inom hemtjänsten. Den rödgröna majoriteten har beslutat om ett stort reformarbete som implementeras 2015 och ska löpa fram till 2022. Det är en genomgripande modernisering av både metoder för biståndsbedömning och de sätt som verksamheten planeras och genomförs på. Det handlar om att öka de äldres självbestämmande och se till att rätt resurser verkligen sätts in på rätt ställe vid rätt tillfälle med modernt teknikstöd. Reformen kallas Göteborgsmodellen 2.0.

Staden ska även stimulera utvecklingsarbete för att få fram ny teknik som underlättar i äldres vardag och stärker oberoende och självbestämmande.

Vi vill att avgifterna inom äldreomsorgen ska vara progressiva. Samtidigt är det viktigt att vi behåller de låga avgifterna generellt så att vi inte får en överföring av äldre från kommunens hemtjänst till privata RUT-företag.

Uppdrag

- Göteborgsmodellen för ökat självbestämmande inom hemtjänsten ska utvecklas och arbetet med dess implementering i hela staden drivas vidare och följas upp.
- Brukare av hemtjänst och äldreomsorg ska ha tillgång till kontaktperson på sitt modersmål.
- Inför progressiva avgifter inom äldreomsorgen.
- Öka tillgången på lokalt lagad mat.

Miljö och stadsutveckling

Staden ska känna solidaritet med både omvärlden och kommande generationer. Våra barn och efterkommande ska inte belastas med problem som vi själva kan lösa. Därför ska Göteborg vara en föregångare i miljö- och stadsutveckling och en av världens mest progressiva städer i att åtgärda klimat- och miljöproblem. Genom att gå före och främja miljöriktiga aktiviteter i vår omvärld så underlättar vi även för andra som har mindre resurser än vi, att finna redskapen och vägen mot en hållbar livsstil. Det råder stor brist på bostäder i Göteborg, därför vill vi att fokus ska ligga på bostadsutbyggnad och infrastruktur. Uppdelningen mellan rika och fattiga områden har vuxit under många decennier. Den trenden ska brytas genom att vi använder allmännyttan och det kommunala planmonopolet som verktyg för att bygga mer socialt blandat.

Göteborg tar ansvar för klimatet

Göteborgs klimatpåverkan beror till stor del på de utsläpp av koldioxid som vi släpper ut genom förbränning. Men att bara minska koldioxidutsläppen räcker inte. För att stadens samlade inverkan på klimatet ska bli hållbar måste vi dessutom reducera metangasläckage och öka naturens koldioxidupptagande förmåga. Parallellt med detta måste vi minska vårt energibehov och öka vår produktion av förnybar el.

Det är många olika faktorer som påverkar luftkvaliteten i Göteborg. Den luft som drar in över staden kan föra med sig föroreningar från kontinenten. Vid Göta älvs mynning ligger Göteborgs hamn som tillsammans med industriverksamheterna i stadens ytterkanter bidrar med utsläpp av svaveldioxid och kväveoxider. I centrala staden är det vägtrafikens utsläpp som påverkar luften mest. Därför ska det ske fortsatta satsningar inom kollektivtrafiken. Cyklisters och gångtrafikanter utrymme i staden ska prioriteras på bekostnad av bilisters.

Prioriterade mål

- Göteborg ska minska sin klimatpåverkan för att bli en klimatneutral stad.
- Använda bostadsbyggandet till att ställa om Göteborg till en social och ekologiskt hållbar föregångsstad.

Inriktningar

De klimatpåverkande utsläppen ska minska med minst 40 procent till år 2020 jämfört med 1990-års nivå. Detta förutsätter att förbrukningen av fossila bränslen och metanläckaget årligen minskar med fem procent för att uppnå målet över tid. Det långsiktiga målet är att uppnå rättvisa utsläpp till 2050. Klimatarbetet behöver samordnas genom miljöprogrammet och klimatstrategin. Miljöprogrammet är under antagande och nu avsätts medel för att gå från ord till handling. Klasskillnader bidrar till att olika grupper i Göteborg påverkar miljön olika mycket, därför ska insatser riktas mot de som påverkar miljön mest.

Vi behöver kraftigt öka produktionen av förnybar energi, bland annat genom utbyggnad av vindkraft och ökad biogasproduktion från matavfall. Vi ska minska vårt uppvärmningsbehov genom energieffektivisering av de kommunala bolagens bostäder och stadens egna lokaler. Det ska ske i takt med att spillvärmekällorna minskar i omfattning. Göteborgs stad äger många byggnader med takytor där solpaneler skulle kunna installeras. En inventering över lämpliga byggnader för detta ska initieras.

Val av material och möjligheten till återanvändning vid till exempel bostadsbyggande och anläggningsarbete påverkar klimatet och måste beaktas i planer, upphandlingar och i förfrågningsunderlag. Inriktningen är att använda material som innebär liten klimatpåverkan under sin livscykel.

Vi ska främja naturens koldioxidupptagande förmåga genom trädplanteringar och restaurering av skadade ekosystem. Naturområden och gröna platser i stadsrummet ska värnas.

Bostad för alla

Att ha en bostad är en rättighet. Alla människor ska ha en bra bostad till en rimlig kostnad i en trygg och hälsosam bostadsmiljö. En stark allmännytta som inte är till salu är avgörande för en stark social bostadspolitik och för att klara bostadsförsörjningen.

Hyresrätter med rimliga hyror ska finnas i alla delar av staden. När vi bygger nytt ska den önskade hyresnivån vara vägledande i hela förfarandet för att pressa bostadskostnaderna. Fler markanvisningstävlingar där målet är att få till stånd fler hyresrätter med god boendekvalitet och låg boendekostnad ska initieras.

En hållbar bostadspolitik kräver klimatomställning och att stadens invånare inkluderas i stadsutvecklingen. Barnens perspektiv ska alltid vara med i hur vi bygger och planerar staden. Vidare ska inga barnfamiljer kunna vräkas från allmännyttan.

Prioriterade mål

- Staden ska bättre möta göteborgarnas bostadsbehov.
- Påbörja byggandet av minst 3000 hyresrätter/år, varav allmännyttan ansvarar för minst 2000.

Inriktningar

Bostadsbristen ska mötas genom ökat bostadsbyggande med inriktningen att bygga hyresrätter för den öppna marknaden. Staden ska ge förutsättningar för att uppnå det långsiktiga målet om 20 000 nya bostäder under mandatperioden

Planeringen för nya bostäder ska öka för att höja utbyggnadstakten än mer kommande år. Hus som ger fler bostäder på samma yta ska prioriteras. För att klara en socialt hållbar bostadspolitik och bostadsförsörjningen ska de allmännyttiga bostadsbolagen ta ett större ansvar. Allmännyttan ska successivt öka sin produktionstakt av hyresrätter till 3 000 lägenheter per år. Ett kommunalt byggbolag ska inrättas.

Även byggandet av studentbostäder måste öka. Det finns ett stort behov av egen bostad även för de ungdomar som inte är studenter. Nya modeller och tillfälliga bostadslösningar ska prövas. Organisationsmodellen för anhöriginvandring ska användas i arbetet med bostadsförsörjning för andra nyanlända.

Det behövs fler boendialternativ för personer med funktionsnedsättning. Den enskilde ska ha rätt att få ett boende anpassat efter eget behov med stöd och service. Fler boenden ska skapas och arbetet med att reservera lägenheter enligt f100 ska fortsätta.

Vid nybyggnation ska de upplåtelseformer som är underrepresenterade i befintliga bostadsområden främjas. Hyresrätten ska värnas som boendeform och inga allmännyttiga hyresrätter ska omvandlas till bostadsrätter eller säljas ut. Människor som vill bo tillsammans i till exempel gemensamhetsboenden ska kunna göra det.

Vi ska öppna ett nytt större område för bostäder. Alla områden ska planeras på ett sätt som blandar handel, service och småskaligt näringsliv med bostäder. Genom att bygga längs kollektivtrafikstråk där etablerad handel och service finns minskar behovet av bilresande och ny infrastruktur. Tillgängligheten ska vara god i alla områden. Sociala konsekvensanalyser i planprocessen ska fortsätta

utvecklas. Barnperspektivet ska prägla utvecklingen av staden och säkerställas i konsekvensanalyser. Helt bilfritt bostadsområde ska planeras och byggas. Alla tillkommande parkeringsplatser vid nybyggnation ska vara självfinansierade. P-normen ska sänkas.

När staden blir tätare är det viktigt att grönområden finns nära bostäderna. Alla invånare ska från sin bostad ha promenadavstånd till park- eller naturområde.

Inga nya externa köpcentrum ska byggas eller planeras. De externa köpcentrum som redan finns ska utvecklas på ett hållbart sätt och göras tillgängliga med kollektivtrafik. Staden ska bidra till att de lokala torgen utvecklas till levande närmiljöer och sociala mötesplatser. Den fysiska tillgängligheten till hela stadsrummet ska öka genom att bygga bort fysiska hinder.

Det behövs fler tillfälliga och spontana mötesplatser i Göteborg för att bidra till en livlig och rolig stad att leva i. Det kan dessutom skapa bättre förutsättningar för en god samhällsgemenskap. Kulturplanering ska vara en naturlig del av planprocessen och enprocentsregeln för konstärilg gestaltning vid nybyggnation ska tillämpas och de rumsliga kulturstråken ska utvecklas.

Hemlösheten ska mötas med individuellt anpassade insatser. Grunden för att lösa individens problem är en egen bostad istället för att bostaden ska vara målet när övriga problem är lösta.

Det befintliga bostadsbeståndet i miljonprogramsområden är i stort behov av upprustning och energieffektivisering, detta arbete ska prioriteras. Här spelar stadens bostadsbolag en viktig roll för att skapa fler attraktiva, energieffektiva och klimatsmarta bostadsområden. Vid renovering och ombyggnation av våra allmännyttiga bostäder är det viktigt att förändringarna sker på de boendes villkor och med deras delaktighet i fokus. Hyresnivåer efter genomförda ombyggnader ska inte innebära att människor måste lämna sina bostäder av ekonomiska skäl.

Uppdrag

- Fler markanvisningstävlingar med fasställd hyresnivå ska initieras.

Resurshushållningen ska öka

Det finns ett tydligt samband mellan avfallsmängder, dess behandling och klimatpåverkan. Många av jordens resurser är samtidigt svåråtkomliga och sinande. Genom att skapa ett kretsloppssamhälle där produkter och råvaror återanvänds och återvinns berövar vi inte framtida generationer dessa tillgångar. Vi skapar samtidigt ett robust samhälle som inte är lika känsligt för framtida brist av material och råvaror.

Prioriterat mål

- Resurshushållningen ska öka.

Inriktningar

Avfallsmängderna ska minska. Det avfall som uppstår ska behandlas allt högre upp i avfallstrappan. Mängden avfall som måste deponeras ska minska, detta gäller även rivningsavfall och massor/rester från gammal infrastruktur. Med rivningsplaner bör man även kunna återanvända mer byggnadsmaterial. Mer information och motivation behövs för att göteborgarna ska agera mer resursvänligt, det ska bli lättare att vara miljövänlig. Särskilt ska återanvändningen av produkter öka. Användningen av produkter som har längre livslängd ska uppmuntras. Det är också viktigt att underhålla exempelvis stadens maskiner och lokaler så att de värdesäkras och håller god kvalitet.

Giftflödena in i Göteborg kommer huvudsakligen från mat och andra produkter vi köper. Gifterna hamnar i avloppet eller soporna och i värsta fall lagras de i våra kroppar. Giftmängderna måste begränsas så det näringsrika avloppsslammet från reningsverken kan accepteras av berörda intressenter för återföring till jordbruksmark. Mer matavfall ska samlas in genom att öka motivationen hos fler grupper. Samtidig ska matsvinnet minska. Ny teknik ska användas för att bättre återanvända organiskt material. Slöseriet med dricksvatten ska minska.

God stadsmiljö och trafik för tillgänglighet

Stadens konkurrenskraft stärks genom att det blir enklare att resa till, från och i staden. Syftet med trafiksystemet är att skapa tillgänglighet och förutsättningar för alla människor att få ihop sin vardag och fritid. Vi vet att klass och kön har en stor påverkan på människors miljöavtryck i staden. Män kör mer bil än kvinnor och överklassen har en konsumtion som vida överstiger arbetarklassen. Miljö och kön samt miljö och klass hör alltså ihop vilket medför att en satsning på kollektivt resande bär en tydlig feministisk prägel.

Det behövs ett modernt och hållbart resande inom Göteborgsregionen. Framkomligheten för kollektivtrafiken behöver förbättras så att miljö kvalitetsnormerna för god stadsmiljö klaras med god marginal. Västlänken är en viktig förutsättning för detta liksom mer spårväg, främst på Hisingen.

Prioriterade mål

- Det hållbara resandet ska öka.
- Öka antalet fritidsresor inom färdtjänsten.

Inriktningar

Biltrafiken ska minska till förmån för kollektivtrafik, cykel och gående. En minskning av bilismen är avgörande för att klimatarbetet ska lyckas. Den framtida trafiken måste bli mer energieffektiv och i högre grad drivas med förnybara bränslen. Därför ska stadens resepolicy följas och klimatpotten användas.

För att göteborgarna ska välja kollektivtrafiken före bilen, så måste kollektivtrafiken vara attraktiv. Den måste bli snabbare, gå oftare, hålla tidtabellerna och ha konkurrenskraftiga/fördelaktiga priser.

Vi vill utöka gruppen pensionär som idag reser fritt med kollektivtrafiken till att omfatta alla pensionärer, oavsett ålder. Under de kommande åren vill vi att fler grupper ska erbjudas fria resor. Ett större kollektivtrafiknät krävs för att alla ska kunna resa miljövänligt och enkelt. Byggnation av ny spårväg till Backa och till Eriksberg är prioriterat. Staden behöver utreda fler spårvagnsdragningar inom Göteborgsområdet.

För att nå ett effektivare nyttjande av bilen ska vi underlätta för bilpooler och möjligheten att använda flera trafikslag under en och samma resa. Teknikutveckling av fossilbränslefria fordon ska uppmuntras.

Trafikplaneringen ska utformas på ett sätt som ger barnen rörelsefrihet och en vistelsemiljö som blir ännu säkrare. Andelen bilresor ska minska så att bullersituationen och luftkvaliteten i staden förbättras samtidigt som stora ytor frigörs för viktigare ändamål. Fokus i transportarbetet ska ligga på att få ner utsläppen av växthusgaser, kväveföreningar och kolväten samt att minska partikelhalten i luften.

Göteborg ska utvecklas till en cykelstad genom att bygga sammanhållna, separata och tydligt markerade gång- och cykelstråk med fasta förbindelser över älven med tydlig vägvisning och trafikinformation. Säkerheten för cyklister måste prioriteras mer. Cykelgarage och goda parkeringsmöjligheter för cyklar krävs för att Göteborg ska bli en attraktiv cykelstad. Göteborgarna ska ges förutsättningar att cykla året runt. En utredning ska genomföras för att belysa vilka cykelfrämjande åtgärder som krävs.

Bättre anpassade fordon och hållplatser där personer med funktionsnedsättning ska kunna åka med tidtabellstyrd kollektivtrafik behövs. Det ska vara möjligt att komplettera med anropsstyrd trafik. Framtidens färdtjänst bör utvecklas så att brukarna får samma nytta med kollektivtrafiken som övriga resenärer. Idag genomförs fler fritidsresor inom färdtjänsten. Möjligheten att beställa färdtjänst med kort varsel har blivit bättre, men alltjämt kommer den beställda bilen allt för ofta inte i tid och antalet fritidsresor är fortfarande begränsat. Det vill vi ändra på genom att öka punktligheten samt utöka antalet fritidsresor inom färdtjänsten.

Stadsplaneringen ska utformas för att utjämna skillnaderna i kvinnors och mäns olika resemonster som ett led i att realisera jämställdheten.

Bevara biologiska mångfalden

Det är av stor vikt att bevara stadens artrikedom. Utdöendet av arter påverkar vårt ekosystem och kan därigenom skapa negativa konsekvenser för människa och miljö. Konsekvenserna kan bli att ekosystemtjänster som naturen ger i form av exempelvis mat, material, pollinering, medicin, rekreation och naturlig vattenrening skadas. Den biologiska mångfalden ska bevaras och främjas dels för att alla arter har en rätt till existens och dels för att det ligger i mänsklighetens intresse.

Uppdrag

- Den biologiska mångfalden ska främjas.

Inriktningar

Vi ska planera staden så att en varierad och rik natur kan förenas med en stor stad. De gröna stråken som binder samman olika grönområden ska förstärkas. Natur som är skadad av gifter, skräp, gödningsämnen ska åtgärdas. För att åtgärda giftflödena i Göteborg behöver vi upphandla större andel miljömärkta produkter och främja ekologisk odling på stadens mark.

Göteborgs Stad ska även ta ansvar som konsument och endast upphandla ekologiskt kött och inte köpa hotade arter. Stadens miljömåltider ska bli fler för att bland annat minska giftspridningen via mat. Staden äger god jordbruksmark och den ska bättre tas tillvara för att möjliggöra mer stadsnära odling och ekologisk matproduktion i kommunen.

Strandskyddet är ett viktigt verktyg både för att bevara biologisk mångfald och att ge alla människor tillgång till attraktiva strandmiljöer. Samtidigt ska de mänskliga störningarna i naturen minska. Buller och nedskräpning måste minska och dessutom behöver djur och natur platser där de får vara ifred.

Uppdrag

- Stödja etableringen av miljövänliga verksamheter i Göteborg.

Arbete

Flera saker upplevs som positivt med Göteborg, till exempel en varierad arbetsmarknad, välkomnande göteborgare, evenemang, läget vid västkusten samt en grön och lagom stor stad. Många unga söker sig också till Göteborg för att utbilda sig eller jobba. Genom att vara inkluderande och få fler att stanna har Göteborg stora möjligheter att bli en framtidsstad där nya idéer och innovationer kan växa.

Näringsliv och turism

Storstaden Göteborg ska generera och locka olika kompetenser. En god utveckling av staden och välfärdssektorerna hör i viss mån ihop med näringslivets utveckling. Göteborgs Stad ska genom en aktiv och öppen dialog med näringslivet vara delaktig i omvandlingen och utvecklingen av näringslivet i Göteborg. Näringslivets påverkan på staden ska däremot begränsas. Fokus på arbetet ska läggas på små- och egenföretagare.

Kultur- och evenemangsstaden får allt större betydelse för utvecklingen av det lokala näringslivet. Göteborg ska bli en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar kultur- och evenemangsstad. Upplevelseindustrin i Göteborg har också stor potential att utvecklas. Göteborg och regionen har med sin närhet till vattnet, skärgården och omgivande natur, goda förutsättningar för grön stadsturism. Turismen har också stor betydelse för den lokala arbetsmarknaden och är ofta inkörspport till arbetslivet för unga människor.

Göteborg har under lång tid prioriterat internationella samarbeten och värdesätter intryck och initiativ från omvärlden. Samarbetena skapar mervärde för göteborgarna.

Inriktningar

En hållbar utveckling för företagen förutsätter att de hållbara transporterna ökar och att stadens attraktivitet stärks. Staden ska behandla frågor och förslag som kommer från kapitalet på ett öppet och effektivt sätt och se till att företagsetableringar sker i samklang med stadens hållbarhetsmål. Företagen ska ges möjlighet till en kontinuerlig kontakt med kommunens olika verksamheter. Detta arbete behöver intensifieras och utvecklas ytterligare för de mindre aktörerna. Staden har också påbörjat sitt uppdrag med att genomföra utbildningsinsatser i bemötandefrågor. Små, lokala företag är en viktig del för en levande stad. Vi är en stad och del av en region, som med konkurrenskraft ska arbeta för visionen om en långsiktigt hållbar stad, en mångskiftande arbetsmarknad och en attraktiv destination. Det förutsätter att stadens nämnder och bolagsstyrelser arbetar

strategiskt och med ett hela-staden-perspektiv. För att kunna vara en trovärdig och stark part i de frågor som berör Västsverige på EU-nivå och i andra relevanta internationella sammanhang måste samverkan med Västra Götalandsregionen utvecklas vidare.

Staden ska ge mer plats för de kreativa näringarna. De kommer att vara en viktig del i den framtida arbetsmarknaden och stadens framtida profil. Teknikutveckling ger nya möjligheter till delaktighet i samhälle, näringsliv och arbetsliv. Staden kan, som ett led i tillgänglighetsarbetet, utveckla samarbeten kring universell design. Det kan handla om att utforma miljöer, produkter och teknik så att de blir användbara för fler.

Stadens stöd till småföretagen ska fortsätta, stödet ska också ges på fler språk än svenska. En förutsättning för små lokala företag att etablera sig är tillgången till verksamhetslokaler. Göteborgs Stad ska fortsatt utveckla Göteborg som turiststad och destination. Bland annat behövs bättre samverkan mellan kommun, region och kommunalförbund.

Arbetsmarknad

Det finns flera identifierade bristyrken inom vår arbetsmarknadsregion samtidigt som vissa människor har extra svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Staden behöver tillsammans med övriga aktörer locka till sig kompetens, utbilda och vägleda personer mot bristyrken, stärka kompetenser och ge stöd till de personer som har svårt att få jobb.

Arbetslösheten är stor i vissa grupper. Göteborg ska aktivt arbeta för att varje människas potential tillvaratas på arbetsmarknaden. Människor ska ha rätt att försörja sig själva.

Prioriterat mål

- Arbetsmarknadsinsatser för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka.

Inriktningar

Stadens riktade arbetsmarknadsinsatser ska fokusera främst på åtgärder till ungdomar, utrikesfödda och människor med funktionsnedsättning. Stadens insatser för människor med funktionsnedsättning behöver särskilt intensifieras. De riktade arbetsmarknadsinsatserna ska fördelas efter behov och på jämställda

villkor för kvinnor och män. Vid fördelning av praktikplatser och sommarjobb ska staden verka för att män får platser inom kvinnodominerade yrkesområden och kvinnor inom mansdominerade yrkesområden.

Ungdomar som gått direkt från skolan till arbetslöshet måste uppmärksammas. Särskilda insatser ska göras för dem som inte har arbete eller utbildningsplats och som saknar kontakt med Arbetsförmedlingen. Detta gäller också unga arbetslösa som saknar fullständiga betyg från gymnasieskolan. Stadens insatser ska samordnas i ett hela-staden-perspektiv och bedrivs i tätt samarbete med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och samordningsförbunden för att få in fler på den ordinarie arbetsmarknaden.

Det är viktigt att praktikanterna inom staden tas omhand på ett bra sätt. Arbetet med detta är numera förlagt till den nyskapade nämnden för Vuxenutbildning och arbetsmarknad. Denna ska erbjuda handledarstöd till de förvaltningar och bolag som tar emot praktikanter.

Stadens arbete med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsfrågor ska samordnas och utvecklas nämnden för Vuxenutbildning och arbetsmarknad.

Vuxenutbildning

För att kunna påverka samhällsutvecklingen måste alla ha rätt och möjlighet till en likvärdig utbildning med hög kvalitet. En av kommunens uppgifter är att tillhandahålla en vuxenutbildning som stärker möjligheterna för individen att utvecklas och ta till vara sina intressen. En väl fungerande vuxenutbildning ökar dessutom andelen med arbetarbakgrund på universitet och högskola. Folkhögskolorna är viktiga i detta arbete, det är därför viktigt att Göteborgs stad värnar om folkhögskolornas fortlevnad.

Göteborg ska ha ett dynamiskt och framåtriktat synsätt när det gäller insatser för att stärka sysselsättningen och motverka arbetslöshet. Goda möjligheter till utbildning motverkar kunskapsklyftor och därmed klassklyftor. Rätt till vuxenutbildning ska vara lika självklar som rätten till arbete.

Vuxenutbildningen har en viktig funktion i att hjälpa individen att möta omställning på arbetsmarknaden. Det är viktigt att den då är anpassningsbar efter individens behov. Verksamheten ska arbeta med validering och utveckla metoder för lärande för de med mindre studievana. Satsningen på yrkesgymnasiala utbildningar ska fortsätta samtidigt som vuxenutbildningen ska erbjuda möjlighet till studier för behörighet till högskola och grundläggande vuxenutbildning. Göteborgs Stads stora generationsväxlingar och kompetensförsörjning ska särskilt uppmärksammas.

Prioriterat mål

- Andelen vuxenutbildning i kommunal regi ska öka.

Inriktningar

Kombinationen av Svenska för invandrare (SFI) och arbetspraktik/yrkesutbildning ska vidareutvecklas för att förstärka nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Utbildningskedjan, vilken innefattar SFI, grundskole- och gymnasiekompetens, måste därför hållas ihop och förkortas för att personer snabbare ska komma ut i arbetslivet. De som läser SFI kombinerat med kärnämnen ska kunna erbjudas undervisning på sitt modersmål. Folkbildning är viktig i sin fria roll och folkbildningsaktörerna är viktiga som samarbetspartners, därför ska folkbildning uppmuntras.

Kultur

Stadens kultursatsningar ska lyfta Göteborgs mångfald och bidra till möten och ökad förståelse för varandra. Kulturen är en nödvändig del av det demokratiska samhället och möjligheter att ta del av och skapa kultur ska garanteras alla göteborgare. Av det skälet ska mer resurser ges till den kultur som har till uppgift att möta medborgarna där de bor via de centrala institutionerna och kulturhusen samt via stadsdelsnämnderna. Kulturen ska vara tillgänglig för människor med funktionsnedsättningar.

Det är viktigt att ta tillvara nya kulturella strömningar och synliggöra de som ännu inte kommit till officiellt uttryck. Vi vill stimulera den kreativitet som växer i den självorganiserande och spontana kulturverksamheten och gynna nyskapande. Vi vill uppmuntra kulturformer som utmanar dagens samhälle och fria kreativa uttrycksformer ska ges plats i stadsrummet. Göteborgs Stads kultursatsningar ska värna det fria kulturlivet och den fria scenkonsten samt fokusera på ickekommersiella verksamheter. Göteborg ska stödja konstens egenvärde och främja konstnärers fria ställning. Kultur bör ses som en investering. Rätten för medborgarna att utöva och möta kultur i sin närmiljö är viktig. Kulturen är viktig för stadens attraktionskraft, även som besöks- och turistmål.

Möjligheten att konsumera, utöva och uppleva kulturaktiviteter ska öka. Kulturen ska också vara öppen för fler målgrupper i staden. Ur kultur föds nya kreativa miljöer som öppnar för fortsatta innovationer i staden.

Prioriterade mål

- Tillgängligheten till kultur ska öka.
- Ta bort kön till kulturskolan.
- Utöka satsningen på det fria kulturlivet.

Inriktningar

Målet ska främja delaktighet och stärka kulturarbetarnas roll i staden. Det ska också skapa goda villkor för konsten och konstnärerna samt främja deras fria och oberoende ställning. Ett smalt utbud ska kunna möta en bredare publik. Tillgänglighet till kultur avser också en attraktiv livsmiljö i staden med fler spontana mötesplatser och ett tillgängligt stadsrum. Genom konsten ska en invånardialog om utformningen av stadsrummet främjas. UNESCO:s konvention om kulturell mångfald ska vara vägledande, och innebörden av den ska tydliggöras och anpassas till den lokala nivån.

Kulturinstitutionerna ska utvecklas så att de fortsätter vara relevanta, utmanande och intressanta. Det finns behov av modernisering, fysisk upprustning och lokalanpassningar av kulturinstitutionerna.

Stadsdelsbiblioteken är viktiga lokala mötesplatser men fler centrum för kulturen behövs genom att utveckla nya kulturhus. En god lokal infrastruktur och en aktiv uppsökande verksamhet från kulturinstitutioner och det fria kulturlivet krävs för att medborgarna ska kunna möta och utöva kultur i sin närmiljö. Samverkan mellan kultursektorn, kulturverksamheter, föreningar och enskilda ska utvecklas för ökad delaktighet och staden ska i större utsträckning upplåta lokaler åt det fria kulturlivet. Vi vill lyfta och prioritera förutsättningarna för filmskapande.

Välförsedda och lättillgängliga folkbibliotek ska finnas i alla stadens delar. Närheten till bibliotek är en avgörande faktor till hur ofta de besöks. Vi ska särskilt satsa på bibliotek i stadens arbetarklasstäta ytterområden. Vi vill också utreda möjlighet till att vidga bibliotekens uppdrag så att man ges möjlighet att låna verktyg och enklare maskiner, utrustning som sällan används men som har stor betydelse att kunna låna vid de tillfällen som de behövs. Vi tror att detta kommer att bidra till ett mer hållbart samhälle.

Kulturskolan ska förstärkas och tillgängligheten öka så att fler verksamheter och aktörer kan inrymmas. Kulturskolan har en viktig uppgift och ger barn möjlighet att själva vara kulturutövare. Intresset är växande och det krävs ökade resurser för att möta alla barns önskemål om att utöva kultur.

Kulturskolans behov av tillgängliga och verksamhetsanpassade lokaler ska mötas. Kultursamordnare och lokala kulturombud är viktiga för en god förmedling av kultur, exempelvis för att skolornas kulturengagemang ska växa. Barn och ungdomar har rätt till eget skapande och kulturutövning, oavsett uttrycksform. Därför ska kultur- och musikskolan fortsätta utvecklas och, utöver ordinarie undervisning, vara tillgänglig för alla unga mellan 6 och 19 år. El Sistema ska utvecklas vidare då det skapar kreativa möten och stimulerar ungas inlärningsförmåga.

Göteborgs Stad ska verka för att personer med funktionsnedsättning kan delta i stadens kulturutbud. Kulturpolitiken ska ha ett mer holistisk perspektiv och öka sin relevans för och samverkan med andra politikområden.

Uppdrag

- Alla elever i grundskolan ska erbjudas minst ett scenkonstbesök per år.
- Alla Göteborgs 16-åringar ska erbjudas minst ett kulturbesök under 2015.
- Stärka kultursamordnares och de lokala kulturombudens roll.
- Utred möjligheten till att staden genom t.ex. biblioteken kan ges i uppdrag att även låna ut verktyg.

Personal

Invånare och anställda ska uppfatta staden som en attraktiv arbetsplats med rättvisa och trygga villkor. Personalen ska vara delaktig och ha inflytande över sin egen arbetssituation och öppenhet ska råda. I all verksamhet ska personalen ha förutsättningar att utföra sina uppgifter med professionalism och kunna utvecklas i sitt arbete. Chefer ska sträva efter en förtroendefull samverkan med de anställda och deras fackliga organisationer. Staden ska vara ett föredöme när det gäller att motverka alla former av diskriminering.

Att utveckla ledarskapet är en strategisk fråga. Att stadens chefer är goda ledare med hög kommunikativ förmåga är avgörande för kvaliteten och effektiviteten i verksamheterna liksom för arbetsmiljön.

Lönespridningen ökar i staden så väl som i samhället. Ojämligheten breder ut sig och för med sig en utveckling stick i stäv med den vi eftersträvar. För att råda bot på detta behöver stadens lönenivåer hålla ihop. Det är orimligt att de som arbetar med våra barn tjänar omkring åtta gånger mindre än den högst avlönade i staden.

Personalsammansättningen på alla nivåer ska spegla befolkningsstrukturen i Göteborg. Den strukturella diskrimineringen i samhället av kvinnor och personer med invandrarbakgrund innebär att de har svårare att nå högre befattningar i staden. Andelen födda utanför Norden är fortfarande lägre på chefsnivå än på medarbetarnivå. Här måste krafttag tas.

Göteborgs Stad ska ha en väl fungerande intern arbetsmarknad. Staden ska ha trygga anställningsvillkor samt jämställda och konkurrenskraftiga löner. Verksamheterna ska ha ett integrerat jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Arbetsmiljöarbetet ska inriktas på att främja hälsa och förebygga ohälsa, även psykosocial ohälsa. När någon ändå drabbas av sjukdom eller skada med längre eller återkommande sjukskrivning har chefen ansvar för en aktiv dialog om lämpliga rehabiliteringsinsatser. I samband med rehabilitering kan byte av arbetsuppgifter bli aktuellt. Det är särskilt viktigt att aktivt arbeta mot kränkande behandling och trakasserier. I en god personalpolitik ingår också att ge information om stöd för anställda som utsätts för våld i nära relationer.

Göteborgs Stad är en FAS3-fri arbetsgivare. Under 2013 omvandlades alla FAS3-anställningar till praktikplatser med lön. Under 2015 ska minst samma antal praktikplatser som 2014 finnas i staden.

Prioriterade mål

- Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska minska.
- Den som tjänar mest i staden ska tjäna max fyra gånger så mycket som den som tjänar minst.

Inriktningar

För att möta kommande pensionsavgångar och en ökad konkurrens på arbetsmarknaden behöver staden ha en strategisk framförhållning. Validering av reella kompetenser hos de anställda samt kompletterande fortbildnings- och utvecklingsinsatser ska vara integrerade delar i verksamheten. Regelbundna individuella utvecklingssamtal och arbetsplatsträffar är viktiga redskap för att stimulera detta.

Tillsvidareanställda inom avtalsområden där det finns samverkansavtal med de anställdas organisationer, ska inte sägas upp på grund av arbetsbrist utan vid behov erbjudas annan placering med bibehållna löneförmåner. Intern rörlighet ska stimuleras för att ge medarbetare tillfälle till utveckling. Vid rekrytering ska möjligheten att lösa denna internt prövas. Framtida ledare inom den egna organisationen ska identifieras och ges förutsättningar att växa med arbetsuppgifterna.

Personalpolitiken i Göteborgs Stad ska stödja ett integrerat jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i verksamheterna. Genom könsuppdelad statistik ska fördelningen av resurser analyseras. Det ska finnas ett rättvist, tydligt och öppet system för befordran och karriärutveckling. När det är relevant för tjänsten ska flerspråkighet alltid betraktas som meriterande. Åtgärder ska vidtas för att komma till rätta med den könsbaserade arbetssegregationen. Stadens anställda ska uppmuntras till att ta ut föräldraledighet med en jämställd fördelning.

Strategier ska tas fram för att på chefsnivå öka andelen anställda som är födda utanför Norden samt öka andelen kvinnor. Fokus ska ligga på värdering av den sammantagna reella kompetensen i form av utbildning, arbetslivserfarenhet, flerspråkighet med mera.

Stadens norm ska vara att erbjuda alla tillsvidareanställning och rätten till heltid, samtidigt som det ska erbjudas deltid i form av partiell tjänstledighet till dem som önskar. Andelen arbetad tid som utförs av timanställda ska därmed minska, medan andelen som ska ges möjlighet till tillsvidareanställning ska öka. För att förbättra arbetsförhållandena för de som fortfarande är timanställda, ska staden upphöra att systematiskt använda timanställda fram till den maximala

LAS-gränsen på 720 arbetspass. Istället ska ett uppföljningssamtal äga rum efter 200 arbetspass. Syftet är att komma fram till vilken utbildning vi kan erbjuda för att kunna ge fast anställning. Kommunen ska skapa arbetstidsförkortning inom Göteborgs Stad, gärna tillsammans med andra huvudmän, till exempel arbetsförmedling, försäkringskassa och A-kassor.

Ett högre löneindex ska utgå till icke mansdominerade verksamheter. En handlingsplan ska utgöra grund för hur löneökningar prioriteras i syfte att osakliga löneskillnader ska upphöra samt för att trygga kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Arbetet för jämställda löner måste också kompletteras med ett strategiskt rekryterings- och kompetensförsörjningsarbete. En plan för kompetensförsörjning behöver tas fram. Planen ska ta hänsyn till regionens nationella uppdrag för en regional kompetensplattform.

Uppdrag

- Förvaltningar och bolag ska erbjuda alla tillsvidareanställda heltidstjänster.
- Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max fem procent utföras av timanställd personal.
- Andelen födda utanför Norden ska öka på chefsnivå.
- Ett storskaligt projekt ska genomföras i kommunen under 2015 där sextimmarsdagen testas inom tio olika enheter inom SDN-sektorn och fem inom facknämnderna.

Ekonomi

Prognoserna för 2015 pekar på en positiv utveckling av stadens skatteintäkter, samtidigt som Göteborg fortsätter att växa och vi står inför en omfattande expansion inom kärnverksamheterna. I hela Sverige har vi sedan flera år en rekordhög arbetslöshet. Den borgerliga regeringen har inte skapat de nya arbeten som skulle behövas, vilket innebär att kommunerna får ta mer och mer av konsekvenserna och utgifterna.

Skatteprognoserna för 2016 och 2017 ser bättre ut under förutsättning att konjunkturen fortsätter att återhämta sig. Den budget som vi nu lägger innebär en offensiv satsning på verksamheten inom SDN-sektorn, främst inom skola och äldreomsorg.

Den omfattande expansionen i staden fortsätter. Allt fler stannar kvar i Göteborg samtidigt som inflyttningen är stor. Det är positivt men ställer oss inför stora utmaningar. Inte minst när det gäller behovet av bostäder och stadsutveckling, förskoleplatser och ökad kollektivtrafik. För att möta expansionen så behöver lånefinansieringen öka.

Stadsdelsreformen ger stadsdelsnämnderna större ekonomiska möjligheter att själva hantera förändringar i omvärlden och justera sina budgetar. Nämnderna och bolagen är idag mer uppmärksamma på stadens ekonomiska styrsignaler och behovet av att snabbt omsätta dem i den egna verksamheten.

Budgetens inriktningar och prioriteringar ska tillsammans med de ekonomiska förutsättningarna säkra en god ekonomisk hushållning i kommunen.

Utöver stadens behov av expansion så innebär alliansregeringens politik påfrestningar på den kommunala verksamheten, exempelvis inom skola och äldreomsorg. I flertalet fall åtföljs inte politiken av resurser som täcker kommunens kostnader.

Kompletteringsbudgetar

Anpassningar till vår omvärld eller befolkningsutvecklingen måste kunna göras löpande under ett budgetår. Nämnderna och bolagen gör detta kontinuerligt inom de givna budgetramarna. Men även på central nivå finns behov av Anpassningar. Kommunstyrelsen kommer därför vid behov att fatta beslut om kompletteringsbudgetar.

Skattesatser och taxor

Skattesatsen höjs med en krona till 22:12 per skattekrona.

För taxekollektiven får den samlade finansieringen via taxorna höjas med maximalt 6 procent för va-verksamhetens brukningsavgift och 5 procent för avfallsverksamheten. Kretslopp- och vattennämnden ska ta fram förslag till taxor utifrån detta och återkomma till kommunfullmäktige under hösten i samband med beslut om detaljbudget.

Eget kapital

Styrningen och regelverket för eget kapital ska utgå från hur det ekonomiska utrymmet ser ut kommuncentralt och värderas därför årligen. Regelverket tar också hänsyn till de specifika förutsättningar som råder för taxekollektiven. För 2015 kan nämnderna använda eget kapital motsvarande 0,5 procent av kommunbidraget/omslutningen. Behöver nämnderna använda mer gäller som tidigare att nämnderna ska göra en framställan till kommunstyrelsen. Av den ska motiven framgå och kommunstyrelsen kommer särskilt att granska att det egna kapitalet används för att hantera omställningskostnader, eller liknade kortsiktiga kostnader, och inte för att finansiera långsiktiga driftskostnader. Kommunstyrelsen prövar också om stadens samlade ekonomiska läge tillåter att ytterligare eget kapital tas i anspråk utan att riskera god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges budget anger de övergripande förutsättningarna för en god ekonomisk hushållning och stadens nämnder och styrelser ska omsätta dessa i praktiken så att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. För att möta de ekonomiska utmaningarna och förbättra möjligheterna till en långsiktig hushållning med stadens resurser måste respektive nämnd och styrelse utveckla sina styrprinciper.

Det är mycket viktigt att alla fortsätter att utveckla analysarbetet och uppföljningen inom sina respektive organisationer. En kontinuerlig uppföljning och analys av den demografiska utvecklingen är nödvändig för att möta variationerna över tid. Till exempel behovet av lokaler för förskola respektive grundskola liksom för grundskola respektive gymnasieskola. Eller för rätt dimensionering av personalbehov.

Kvalitetsarbete och ordning och reda

En sund organisation ska präglas av ordning och reda med transparens och öppenhet i alla delar. Ett sådant förhållningssätt ska vara en självklarhet i alla stadens nämnder och bolag. Den självdeklaration och externa granskning som gjorts inom stadens program för ökad intern kontroll har gett värdefull kunskap om våra utvecklingsområden. Arbetet måste följas upp noga av nämnderna och bolagen och fler områden ska självvärderas när den första delen är klar. Detta är mycket viktigt för hela staden.

Offentlig verksamhet möter ständiga förändringar. Det handlar om allt från befolkningsutveckling och önskemål från medborgarna till teknisk utveckling. Alla som har uppdraget att arbeta för göteborgarnas bästa ska vara vaksamma på kostnadsutvecklingen samt omvärlds- och befolkningsförändringar genom att ha god kostnadskontroll, noggrann uppföljning och utvärdering. Samverkan mellan stadens olika delar och ett hela-staden-perspektiv är en förutsättning för att åstadkomma en helhetssyn och en gemensam bild av hur våra gemensamma resurser bäst ska användas. Staden har utvecklat möjligheterna till medfinansiering av våra verksamheter via EU. När staden nu står inför en mycket omfattande expansion på flera områden blir möjligheterna till medfinansiering via EU eller andra aktörer ännu viktigare. Resurserna inom detta område behöver därför samordnas bättre.

Utvecklingsfond

I budget för 2015 planerar vi för användning av fondmedel för insatser inom studiehandledning och ämnesundervisning på modersmål, fria arbetskläder inom hemtjänsten och skolfam/skolprev. Det mesta av fondens kapital är nu utdelat genom fullmäktiges fördelningsbeslut och under 2015 finns anledning att tro att de sista av medlen kommer att tas i anspråk.

Alternativ bedömning

Den ökade inflyttningen till staden och förändringar i befolkningsstrukturen innebär att staden står inför en stor expansion av kärnverksamheterna. Dessutom genomförs Älvstaden och Västsvenska paketet som innebär stora investeringar i stadens framtid. Detta tillsammans med att staden ständigt måste vara beredd på att möta förändringar i sin omvärld innebär att både verksamheterna och beslutsprocessen måste vara effektiv och utvecklingsbar.

När omfattande och/eller strategiska beslut ska tas är det därför av stor vikt med väl genomlysta beslutsunderlag som också kompletteras med en alternativ bedömning gärna från aktörer utanför den egna organisation, en så kallad ”second opinion”. Detta för att säkerställa att de viktiga beslut som tas blir så bra som möjligt för göteborgarna.

Förändringsfaktorn

Förändringsfaktorn är oförändrad 2015 i samtliga nämnder.

Pris- och lönekomensation

Nivån på pris- och lönekomensationen ska avspejla kostnadsutvecklingen i samhället i stort, och mer specifikt för kommunal sektor, men också det ekonomiska utrymme som finns. Lönekomensationen för 2015 är 2,4 procent. För de verksamheter som är inriktade på välfärdsområdet inom stadsdelarna utgår en förhöjd komensation med 0,4 procent det vill säga totalt 2,8 procent. För de verksamheter som är inriktade på förskola, skola och skolbarnomsorg höjs komensationen ytterligare till 3,2 procent.

Sedan några år tillbaka har vi avsatt medel för att komma tillrätta med löneskillnader som beror enbart på kön. Även årets satsning är 30 miljoner kr och riktas särskilt till sjuksköterskor med särskilt kvalificerade uppdrag, sjukgymnaster/fysioterapeuter, arbetsterapeuter, stödpedagoger, personliga assistenter samt fritidsassistenter. Dessutom till vissa särskilt kvalificerade socialsekreterare som ett svar på den rapport som levererades om socialsekreterarnas arbetsförhållanden.

Som tidigare nämnts behöver vi minska lönespridningen i staden. För att uppnå detta lägger vi 35 miljoner kronor i en låglönesatsning. Pengarna ska gå till de grupper, främst inom SDN, som har de lägsta lönerna.

Priskomensationen för lokaler blir 2,5 procent. För övrig verksamhet är komensationen 1,2 procent.

Principer för beräkning av internränta

Nämndernas kostnadskonsekvenser av genomförda investeringsvolymerna ska spegla kommunens långsiktiga kapitalkostnad och vara relativt stabil över tid. Det långsiktiga allmänna ränteläget i vår omvärld motiverar att vi håller räntan oförändrad på 3 procent.

Investeringar

Göteborgs Stads investeringar bygger på en analys av omvärldsfaktorer och verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser. Staden har, liksom många andra växande regioner, extremt stora utmaningar framför sig att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökande behoven. Det handlar både om att ta hand om befintliga lokaler och anläggningar som att tillgodose behovet av expansion och nyinvesteringar. Lika viktigt som det är att planera framåt är det att följa upp och aktivt utvärdera genomförda investeringsprojekt för att säkerställa effektivitet i genomförandet. Arbetet med att utveckla investeringsuppföljningen måste därför fortsätta. Detta gäller även exploateringsinvesteringarna.

2014 är sista året i den gällande fyraåriga investeringsplanen. Vi har under dessa år arbetat för att öka nämndernas långsiktiga planeringsförutsättningar för investeringsvolymerna och även ökat kraven på styrning och uppföljning på projekt/ändamålsnivå.

Vi lägger en ettårig investeringsbudget. Vi tycker att det är viktigt att planperioden synkroniserar med mandatperioden och därmed låter vi den kommande majoriteten lägga en långsiktig investeringsbudget.

Vi gör i och med denna budget stora investeringar inom infrastrukturområdet men stora summor läggs också på välfärdsområdet med förskola och grundskola som de största posterna. Vi satsar även på att bygga Örgrytehallen som är av stor vikt för att stadens gymnaster ska ha vettiga förutsättningar. Vid en jämförelse av den genomsnittliga investeringsvolymen under 2007-2010 och 2015 ökar vi investeringarna med omkring 165 %.

Det investeringsutrymme som tilldelats nämnderna ska följas upp och analyseras inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen. Nämnderna ska också samverka för att åstadkomma högsta möjliga effektivitet och måluppfyllelse. I den tidsmässiga planeringen ska nämnderna också i möjligaste mån beakta konjunkurläget och den rådande prisbilden för att undvika ökade kostnader.

Upphandling

Stadens ekonomi måste bygga på långsiktigt hållbara lösningar som tar miljömässiga och sociala hänsyn. Detta ska vara en naturlig del av upphandlingsprocessen. Den sociala ekonomin och socialt företagande ska också stimuleras. Göteborgs Stad är diplomerad Fair Trade-stad och i linje med detta ska staden bli ett föredöme för rättvis handel och etisk konsumtion. Det handlar också om att stimulera framväxten av socialt medvetna marknader och

använda den offentliga upphandlingen för en bättre miljö. I enlighet med att staden undertecknat CEMR-deklarationen ska jämställdhet också beaktas vid upphandling och vidare i kontraktsvillkoren.

Upphandling kan främja många samhällliga mål och bidra till måluppfyllelse i flera andra av budgetens prioriterade mål. Därför bör staden i ökad omfattning beakta flera sociala aspekter vid upphandling. Till exempel antidiskrimineringsvillkor, tillgänglighetskrav, hållbarhetskriterier, frågor om etisk handel samt ett större beaktande av företags sociala ansvar (CSR). Skarpa krav ska också börja ställas på att kollektivavtal och meddelarfrihet garanteras de anställda vid upphandling. Upphandlingen ska främja små- och medelstora företag genom att använda sig av exempelvis delkontrakt och stimulera universell design med utformning som ger tillgänglighet åt alla.

Prioriterat mål

- Upphandling av tjänster med sociala hänsyn ska öka.

Inriktningar

Stadens arbete inom detta område ska intensifieras genom att utgå från att främst goda arbetsrättsliga villkor och demokratiska rättigheter tillgodoses. Det handlar även om att främja sysselsättningsmöjligheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, stimulera social integration, främja anständiga arbetsvillkor, lika möjligheter och sociala rättigheter samt arbetstagares rättigheter. Vid upphandling av konsulttjänster för chefs- och medarbetarutveckling ska krav ställas på genusteoretisk kompetens. Upphandlingsbolaget ska erbjuda stöd för att höja kunskapen om sociala hänsyn och dess möjligheter bland leverantörer. Uppföljningen och kontrollen av genomförda upphandlingar ska stärkas.

Uppdrag

- Under 2015 ska minst 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar göras med sociala hänsyn.

Ekonomisk sammanställning 2015-2017, Mkr

	2015	2016	2017
RESULTATRÄKNING			
Verksamhetens intäkter	7 450	7 635	7 825
Verksamhetens kostnader	-34 483	-35 990	-37 162
Förändring av utvecklingsfond	104	44	14
Avskrivningar	-910	-1 019	-1 119
Verksamhetens nettokostnader	-27 839	-28 330	-30 442
Skatteintäkter och kommunal-ekonomisk utjämning m m	28 151	29 431	30 706
Finansiellt netto, inkl utdelning	38	-101	-264
Årets resultat	350	0	0
BALANSRÄKNING			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	48 218	51 404	53 890
Omsättningstillgångar	9 500	9 700	9 900
SUMMA TILLGÅNGAR	57 718	61 104	63 790
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	18 818	18 818	18 818
varav årets resultat	350	0	0
varav resultatutjämningsreserv	549	0	0
Avsättningar	2 850	2 925	3 035
Långfristiga skulder	24 718	28 254	30 840
Kortfristiga skulder	11 332	11 107	11 097
Summa skulder	36 050	39 361	41 937
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	57 718	61 104	63 790

Ekonomiska ramar, tkr

STADSDELSNÄMNDER	2015
Angered	2 713 700
Östra Göteborg	2 367 300
Örgryte-Härlanda	1 799 100
Centrum	1 427 200
Majorna-Linné	1 828 300
Askim-Frölunda-Högsbo	2 341 400
Västra Göteborg	2 084 000
Västra Hisingen	2 307 000
Lundby	1 435 200
Norra Hisingen	1 949 400
Summa SDN befolkningsansvar	20 252 600
Resursnämndsuppgifter SDN	195 750

NÄMNDER MED SÄRSKILD INRIKTNING	
Byggnadsnämnden	118 600
Fastighetsnämnden	50 500
Färdtjänstnämnden	190 500
Idrotts- och föreningsnämnden	371 900
Kommunledningen	287 100
Kulturnämnden	370 100
Lokalnämnden	-205 200
Miljö- och klimatnämnden	51 000
Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning	493 700
Nämnden för Intraservice	16 800
Nämnden för Konsument och medborgarservice	26 000
Park- och naturnämnden	217 700
Social resursnämnd	481 400
Trafiknämnden	559 100
Utbildningsnämnden	1 529 600
Valnämnden	1 300
Överförmyndarnämnden	13 900

EKONOMISKA RAMAR MED GEMENSAMT SAMVERKANSANSVAR 2015

Expansion inom funktionshinderområdet avseende LSS; 125 000

Resursnämnderna Angered, Centrum, Norra Hisingen,
och Västra Göteborg

Trygg vacker stad; 46 100

Trafiknämnden, Park- och naturnämnden och Byggnadsnämnden

Nämnder med taxefinansierad verksamhet

Kretslopp och vattennämnden -

Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter 2015

Arkivnämnden 18 100

Business Region Göteborg AB 13 000

Fastighetsnämnden; transfereringar 61 500

Göteborg & Co Kommunintressent AB 115 700

Idrotts- och föreningsnämnden; studieförbunden 31 200

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg 316 400

Överförmyndarnämnden; arvoden 14 100

Kommuncentrala poster

Generell satsning på äldreomsorgen	75 000
Ökad bemanning inom demensvård	150 000
De äldre ska få sina beviljade insatser i hemtjänsten och tillräckligt med tid ska avsättas för gångtid och administrativt arbete för personalen	100 000
Generell skolsatsning	150 000
Erbjuda läxhjälp i skolan till alla elever i grund- och gymnasieskolan	10 000
Satsning på feministiskt självförsvar	5 000
Ett första steg för att halvera storleken på fritidsgrupperna	115 000
Ge alla barn i förskoleåldern rätt till 30 timmars barnomsorg i veckan	115 000
Ett första steg för att minska förskolegruppernas storlek till i genomsnitt 15 barn	100 000
Ta bort kön till kulturskolan	18 000
Öka antalet fritidsresor inom färdtjänsten med 20 %	17 000
Satsning mot högerextremism för att stoppa nyrekryteringen	25 000
Genomföra ett storskaligt projekt med 6-timmars arbetsdag inom kommunen	65 000
Personal-/kompetensförsörjning	70 600
Reservation för nämndernas nyttjande av eget kapital	100 000
Av Göteborg finansierade tillköp i kollektivtrafiken	288 900
Underhållsåtgärder lokaler	175 000
Utvecklingsmedel för studiehandledning och ämnesundervisning på modersmål	20 000
Jubileumsplan Göteborg 400 år	10 000
Miljöprogrammet utvecklingsmedel	38 700
Fortsatt utveckling av hemtjänsten	15 400
Särskilda insatser för att minska arbetslösheten	11 700
Låglönesatsning	35 000
Beredskap för försörjningsstöd	20 000

Totalt ekonomiska ramar**27 493 750**

Resursfördelning stadsdelsnämnder 2015

Målgrupp/kriterier	Antal	Vikt, kr	tkr	(%) av målgrupp
Barn och unga				
1-5 år	33 668	93 253	3 139 700	29,1%
6-9 år	23 451	65 377	1 533 100	14,2%
10-11 år	10 599	60 823	644 700	6,0%
12-15 år	19 695	83 610	1 646 700	15,3%
16-19 år	20 951	2 183	45 700	0,4%
Barn (1-9) med förvärvsarbetande eller studerande förälder			915 400	8,5%
Barnfamiljer med inkomst under 200 tkr/år			464 800	4,3%
Barn/ungdomar (0-20 år) med utländsk bakgrund			683 400	6,3%
Barn (6-15 år) med föräldrar med högst gymnasial utbildning			893 500	8,3%
Barn (0-17 år) med ej gift förälder utan arbete			823 800	7,6%

Summa barn och unga			10 790 800	100,0%
VUXNA OCH ÄLDRE INKLUSIVE FUNKTIONSHINDER				
20-64 år	342 961	936	321 000	3,9%
65-74 år	47 000	1 394	65 500	0,8%
75-79 år	13 955	15 098	210 700	2,5%
80-84 år	10 408	29 338	305 400	3,7%
85-89 år	7 206	62 441	450 000	5,4%
90-94 år	3 655	112 531	411 200	5,0%
95- år	983	181 129	178 100	2,2%
Ensamboende 75 år och äldre			2 267 700	27,4%
Funktionshindrade med insatser enl LSS			2 305 200	27,9%
Personer (25-64 år) med låg inkomst			158 800	1,9%
Personer (25-64 år) med låg utbildning			112 000	1,4%
Personer med sjuk-/aktivitets-ersättning			1 144 100	13,8%
Ensamstående män med långvarigt socialbidragsberoende			160 100	1,9%
Arbetslösa utan ersättning			175 800	2,1%
Summa vuxna och äldre inklusive funktionshinder			8 265 600	100,0%
FÖRSÖRJNINGSTÖD			1 100 000	
Tillkommer				
Utveckling av hemtjänsten		59 000		
Merkostnader för ekologiska livsmedel		7 200		
Grundbelopp för nämndgemensamma kostnader		30 000		
Summa totalt SDN			20 252 600	

	2015	SDN
Barn och unga		
Döv- och hörselverksamhet	26 000	Västra Göteborg
Mottagning för unga män	500	Centrum
Sjukhusundervisning	2 300	Örgryte-Härlanda
Ungdomars fritid	4 200	Angered
Ungdomars fritid	4 200	Östra Göteborg
Ungdomars fritid	5 900	Majorna-Linné
Ungdomars fritid	5 000	Askim-Frölunda-Högsbo
Ungdomars fritid	5 300	Lundby
Vuxna och äldre inklusive Funktionshinder		
Hospiceverksamhet	37 200	Askim-Frölunda-Högsbo
LSS; boende utanför Gbg	15 300	Askim-Frölunda-Högsbo
Planering och samordning	1 600	Angered
Planering och samordning	3 100	Centrum
Planering och samordning	1 600	Västra Göteborg
Planering och samordning	1 600	Norra Hisingen
Äldreboendeplanering	5 000	Örgryte-Härlanda
Kultur och fritid		
Bergums fritidslantgård	650	Angered
Blå stället	10 600	Angered
El Sistema samordningsresurs	300	Angered
Frölunda kulturhus och bibliotek	37 700	Askim-Frölunda-Högsbo
Kulturhus i Bergsjön*	-	Östra Göteborg
Kulturhuset Kåken	12 400	Örgryte-Härlanda
Regionbibliotek	5 500	Östra Göteborg
Regionbiblioteket Hisingen	7 800	Lundby
Övrigt		
Stadsutveckling	2 000	Lundby
Summa resursnämndsuppgifter	195 750	

* Kulturhuset i Bergsjön kommer vid färdigställandet att utgöra resursnämndsuppgift för Östra Göteborg

Investeringsplan 2015

	Mkr
Idrotts- och föreningsnämnden	109
Fastighetsnämnden	386
Kretslopp och vattennämnden	502
Lokalnämnden	
Förskola	561
Grundskola	852
Gymnasieskola	15
Äldreboende	35
Bostäder med särskild service	119
Övriga lokaler	56
Park- och naturnämnden	46
Trafiknämnden	1 191
Kommunövergripande investeringsutrymme	150
Totalt investeringsutrymme	4 022

Investeringsplan exploateringsinvesteringar 2015

	Mkr
<i>Lokala anläggningar på allmän plats, finansiering genom gatukostnadsersättning och markförsäljning</i>	
Fastighetsnämnden, inkomster	836
Fastighetsnämnden, utgifter	-1 034
Summa lokala anläggningar	-198
<i>Övergripande anläggningar på allmän plats, finansiering Göteborgs stad</i>	
Kretslopp och vattennämnden, utgifter	-72
Park- och naturnämnden, utgifter	-2
Trafiknämnden, utgifter	-85
Summa övergripande anläggningar	-159
<i>Totala inkomster</i>	<i>836</i>
<i>Totala utgifter</i>	<i>-1 193</i>
<i>Netto exploateringsverksamheten</i>	<i>-357</i>

